

หลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช ๒๕๖๗

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนบ้านเงาหมื่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

แผนกปฐมวัยโรงเรียนบ้านเงาหมื่น

คำนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ โรงเรียนบ้านเขม้น ได้จัดให้มีการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เด็กได้รับพัฒนาในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ และเด็กกับครู

ดังนั้นหลักสูตรของโรงเรียนบ้านเขม้น จึงเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นกระบวนการด้านความรู้การปฏิบัติ และคุณธรรม จริยธรรม โดยโรงเรียนได้เพิ่มองค์ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกระบวนการเรียนรู้ จากมาตรฐานการเรียนรู้ และบูรณาการวิถีชีวิต ภูมิปัญญาไทยโดยจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพิ่มเติม เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ ให้เด็กทำกิจกรรมเพื่อฝึกปฏิบัติจริง อันจะนำไปสู่การค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองได้อย่างแท้จริง

ในนามของโรงเรียนบ้านเขม้น ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิดและร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ณ ที่นี้

การทุ่มเทแรงใจ แรงกายของคณะครูทุกท่าน มีจุดประสงค์ให้หลักสูตรฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของชาติโดยผ่านทางผู้ปกครอง คณะครู ของโรงเรียนบ้านเขม้น และผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่เด็กของโรงเรียนบ้านเขม้น อันเป็นที่รักยิ่งของเรา

คณะผู้จัดทำ

แผนกปฐมวัยโรงเรียนบ้านเขม้น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๑
สารบัญ	๒
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านเขามัน	๓
วิสัยทัศน์	๔
พันธกิจ	๔
เป้าหมาย	๔
จุดหมาย	๕
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์	๕
การจัดเวลาเรียน	๑๔
สาระการเรียนรู้รายปี	๑๔
การวิเคราะห์การเรียนรู้รายปี	๒๐
การจัดประสบการณ์	๔๙
การประเมินพัฒนาการ	๙๙
การบริหารจัดการหลักสูตร	๑๐๗
การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัย กับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑	๑๑๔
บรรณุกรม	๑๑๗
ภาคผนวก	๑๑๘

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านเขามัน

โรงเรียนบ้านเขามัน จัดการพัฒนาเด็ก อายุ ๔ – ๖ ปี โดยการจัดประสบการณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการผ่านการเล่น โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และ จัดประสบการณ์ตรงที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ด้วยการ เตรียมความพร้อมด้าน ร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุลและต่อเนื่องยึดความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบททางสังคม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิสัยทัศน์ พัทธกิจ เป้าหมาย

วิสัยทัศน์

ภายในปี ๒๕๖๙ โรงเรียนบ้านเขามัน มุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัย(อายุ ๔-๖ ปี) มุ่งเน้นพัฒนาเด็ก ๔-๖ ปี ให้มีความพร้อม ทางพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญาเหมาะสมกับวัย เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการ เล่น ลงมือปฏิบัติผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และปลูกฝังให้ เด็กมีนิสัยการประหยัด อดออม โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัด ประสพการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุข และ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตน เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็น ไทย

พัทธกิจ

๑. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง ๔ ด้าน อย่างสมดุลและเต็ม ศักยภาพ
๒. พัฒนาคูและบุคลากรด้านการจัดประสพการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่มีจุดหมาย อย่างต่อเนื่อง
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนา เด็กปฐมวัย
๔. จัดประสพการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของเด็ก โดยนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เสริมสร้างพัฒนาการและ การเรียนรู้ของเด็ก
๕. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความร่วมมือและการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและ ชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าหมาย

๑. เด็กไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ มีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านที่ดีขึ้นทุกคน ตามมาตรฐานของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย
๒. ครูทุกคนมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กอย่างหลากหลายและ สามารถใช้วิธีการประเมินผลได้อย่างเหมาะสม
๓. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กและทุกห้องเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของเด็ก
๔. โรงเรียนจัดประสพการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองโดยนำความเป็นไทยรวมทั้งมี หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งเรียนรู้ ท้องถิ่นมาใช้ อย่างเหมาะสม
๕. บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดประสพการณ์และกิจกรรมพัฒนาเด็กได้ อย่างเต็มตามศักยภาพ

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๔-๖ ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพและเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต สร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงด้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้

เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑.พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยเด็กมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และดื่มน้ำสะอาดด้วยตนเอง	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้	๒.๑.๑เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	๒.๑.๑เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
	๒.๑.๒กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	๒.๑.๒กระโดดขาเดียว ไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
	๒.๑.๓วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	๒.๑.๓วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
	๒.๑.๔รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง	๒.๑.๔รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
๒.๒ ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	๒.๒.๑ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	๒.๒.๒เขียนรูปลี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	๒.๒.๒เขียนรูปลี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	๒.๒.๓ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. ได้	๒.๒.๓ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ ซม. ได้

๒.พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	๓.๑.๑แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	๓.๒.๑กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
	๓.๒.๒แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง	๓.๒.๒แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๔.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว	๔.๑.๑สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๔.๑.๑สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	๔.๑.๒สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
	๔.๑.๓สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	๔.๑.๓สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและ

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน	๕.๒.๑แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
	๕.๒.๒ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๒.๒ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๔.๑ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

๓.พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเอง	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๖.๑.๓ ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
	๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ
	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
	๗.๒.๓ หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมใน
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๑.๒ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	๘.๑.๒ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
	๘.๑.๓ ยืมหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	๘.๑.๓ ยืมหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
	๘.๓.๒ มีปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ด้วยตนเอง	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๙.๑ สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบ อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	๙.๑.๒ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	๙.๑.๒ เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
๙.๒ อ่าน เขียน ภาพ และสัญลักษณ์ ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้ หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของ ข้อความ
	๙.๒.๒ เขียนคล้ายตัวอักษร	๙.๒.๒ เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียน ข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	๑๐.๑.๑บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	๑๐.๑.๒จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	๑๐.๑.๒จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
	๑๐.๑.๓จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	๑๐.๑.๓จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	๑๐.๑.๔เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	๑๐.๑.๔เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ
๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	๑๐.๒.๑ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	๑๐.๒.๒คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	๑๐.๒.๒คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	๑๐.๓.๑ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	๑๐.๓.๒ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๑.๑ เล่น/ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๑๑.๑.๑สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	๑๑.๒.๑เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	๑๒.๑.๑หยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
	๑๒.๑.๒กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆตามวิธีการของตนเอง	๑๒.๒.๑ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
	๑๒.๒.๒ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	๑๒.๒.๒ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

การจัดเวลาเรียน

โรงเรียนบ้านเขามัน ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย โดยมีเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน ต่อ ๑ ปี การศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง โดยสามารถ ปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

การจัดชั้นเรียน

- ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ชื่อย่อ อ.๒ เด็กช่วงอายุ ๔-๕ ปี
- ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ ชื่อย่อ อ.๓ เด็กช่วงอายุ ๕-๖ ปี

โครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ ปีการศึกษาละ ๒ ภาคเรียน

- ภาคเรียนที่ ๑ (๑๖ พฤษภาคม - ๓๐ กันยายน)
- ภาคเรียนที่ ๒ (๑ พฤศจิกายน - ๑ มีนาคม)

เวลาเรียน สำหรับเด็กปฐมวัย ๑ ปีการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน

- ภาคเรียนที่ ๑ ไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน ในแต่ละวันเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง
- ภาคเรียนที่ ๒ ไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน ในแต่ละวันเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้รายปี

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย** เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำงานวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆและสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

๑.๑.๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่

๑.๑.๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

๑.๑.๑.๓ การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

๑.๑.๑.๔ การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการขว้าง

การจับ การโยน การเตะ

๑.๑.๑.๕ การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

- ๑.๑.๒.๑ การเล่นเกมเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก
- ๑.๑.๒.๒ การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- ๑.๑.๒.๓ การปั้น
- ๑.๑.๒.๔ การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วย เศษวัสดุ
- ๑.๑.๒.๕ การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว

- ๑.๑.๓.๑ การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน

๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย

- ๑.๑.๔.๑ การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน
- ๑.๑.๔.๒ การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย
- ๑.๑.๔.๓ การเล่นเกมเล่นอย่างปลอดภัย
- ๑.๑.๔.๔ การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ

๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

- ๑.๑.๕.๑ การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่
- ๑.๑.๕.๒ การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุขทริยภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑.๒.๑ สุขทริยภาพ ดนตรี

- ๑.๒.๑.๑ การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- ๑.๒.๑.๒ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- ๑.๒.๑.๓ การเล่นเกมบทบาทสมมติ
- ๑.๒.๑.๔ การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ
- ๑.๒.๑.๕ การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

๑.๒.๒ การเล่นเกม

- ๑.๒.๒.๑ การเล่นเกมอิสระ
- ๑.๒.๒.๒ การเล่นเกมบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
- ๑.๒.๒.๓ การเล่นเกมตามมุมประสบการณ์
- ๑.๒.๒.๔ การเล่นเกมห้องเรียน

๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม

- ๑.๒.๓.๑ การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ
- ๑.๒.๓.๒ การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
- ๑.๒.๓.๓ การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม

๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์

- ๑.๒.๔.๑ การสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น

- ๑.๒.๔.๒ การเล่นบทบาทสมมติ
- ๑.๒.๔.๓ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- ๑.๒.๔.๔ การร้องเพลง
- ๑.๒.๔.๕ การทำงานศิลปะ

๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ

- ๑.๒.๕.๑ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง

๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

- ๑.๒.๖.๑ การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุขเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการช่วยเหลือปกป้องเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

- ๑.๓.๑.๑ การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
- ๑.๓.๑.๒ การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ๑.๓.๒.๑ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
- ๑.๓.๒.๒ การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่
- ๑.๓.๒.๓ การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้
- ๑.๓.๒.๔ การเลี้ยงสัตว์
- ๑.๓.๒.๕ การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและความเป็นไทย

- ๑.๓.๓.๑ การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย
- ๑.๓.๓.๒ การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย
- ๑.๓.๓.๓ การประกอบอาหารไทย
- ๑.๓.๓.๔ การศึกษานอกสถานที่
- ๑.๓.๓.๕ การละเล่นพื้นบ้านของไทย

๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม

- ๑.๓.๔.๑ การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน
- ๑.๓.๔.๒ การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
- ๑.๓.๔.๓ การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
- ๑.๓.๔.๔ การดูแลห้องเรียนร่วมกัน
- ๑.๓.๔.๕ การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ

๑.๓.๕ การเล่นเกมร่วมมือร่วมใจ

- ๑.๓.๕.๑ การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ๑.๓.๕.๒ การเล่นเกมและทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ๑.๓.๕.๓ การทำศิลปะแบบร่วมมือ

๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

๑.๓.๖.๑ การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา

๑.๓.๖.๒ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑.๓.๗.๑ การเล่นหรือ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

๑.๔.๑ การใช้ภาษา

๑.๔.๑.๑ การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม

๑.๔.๑.๒ การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

๑.๔.๑.๓ การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ

๑.๔.๑.๔ การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ

๑.๔.๑.๕ การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง

๑.๔.๑.๖ การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ

๑.๔.๑.๗ การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ

๑.๔.๑.๘ การรจจำหะที่เหมะสมในการพูด

๑.๔.๑.๙ การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร

๑.๔.๑.๑๐ การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ

๑.๔.๑.๑๑ การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ

๑.๔.๑.๑๒ การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง

๑.๔.๑.๑๓ การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ

๑.๔.๑.๑๔ การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง

๑.๔.๑.๑๕ การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย

๑.๔.๑.๑๖ การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่

๑.๔.๑.๑๗ การคาดเดาคำ วลีหรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆกัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง

๑.๔.๑.๑๘ การเล่นเกมทางภาษา

๑.๔.๑.๑๙ การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง

๑.๔.๑.๒๐ การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ

๑.๔.๑.๒๑ การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย

๑.๔.๑.๒๒ การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา

๑.๔.๒.๑ การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

๑.๔.๒.๒ การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน

๑.๔.๒.๓ การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

๑.๔.๒.๔ การเล่นกับสื่อต่างๆที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย

๑.๔.๒.๕ การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง

๑.๔.๒.๖ การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน

๑.๔.๒.๗ การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป

๑.๔.๒.๘ การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน

๑.๔.๒.๙ การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๐ การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๑ การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๒ การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน

๑.๔.๒.๑๓ การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร

๑.๔.๒.๑๔ การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา

๑.๔.๒.๑๕ การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑.๔.๒.๑๖ การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ

๑.๔.๒.๑๗ การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล

๑.๔.๒.๑๘ การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

๑.๔.๒.๑๙ การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๑.๔.๓.๑ การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน

๑.๔.๓.๒ การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ

๑.๔.๓.๓ การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

๑.๔.๔.๑ การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว

๑.๔.๔.๒ การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ

๑.๔.๔.๓ การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ

๑.๔.๔.๔ การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิด หลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ครูสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่าง

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์

ปลอดภัย การรู้จักความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุข

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆรอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑.๑.๑ น้ำหนักและ ส่วนสูงตาม เกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและ ส่วนสูงตาม เกณฑ์ของ กรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและ ส่วนสูงตาม เกณฑ์ของ กรมอนามัย	๑. การปฏิบัติ ตนตาม สุขอนามัย สุข นิสัยที่ดีใน กิจวัตร ประจำวัน	๑. อาหารที่ช่วย ให้ร่างกาย เจริญเติบโต	-อาหารดีมี ประโยชน์ -ตัวเรา -หนูทำได้	หลักสูตร ท้องถิ่น
๑.๒ มี สุขภาพ อนามัยและ สุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ รับประทานอาหาร ที่มี ประโยชน์และ ดื่มน้ำสะอาด ได้ด้วยตนเอง	๑.๒.๑ รับประทานอาหาร ที่มี ประโยชน์ได้ หลายชนิด และดื่มน้ำ สะอาดได้ด้วย ตนเอง	๑. การปฏิบัติ ตนตาม สุขอนามัย สุข นิสัยที่ดีใน กิจวัตร ประจำวัน ๒. การ ประกอบ อาหารไทย	๑. อาหารที่มี ประโยชน์และ ไม่มีประโยชน์ ๒. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๓. การมีเจตคติ ที่ดีต่อการ รับประทานอาหาร อาหารที่มี ประโยชน์ ๔. มารยาทใน การรับประทานอาหาร ๕.อาหาร พื้นบ้านใน ท้องถิ่น (แกง ข้าวเป๋อ)	-อาหารดีมี ประโยชน์ -ตัวเรา -หนูทำได้ -ข้าว	หลักสูตร ท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ – ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ – ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑.๒ มี สุขภาพ อนามัยและ สุขนิสัยที่ดี (ต่อ)	๑.๒.๒ ล้างมือ ก่อน รับประทานอาหาร และ หลังจากใช้ ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วย ตนเอง	๑.๒.๒ ล้างมือ ก่อน รับประทานอาหาร และ หลังจากใช้ ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วย ตนเอง	๑. การปฏิบัติ ตนตาม สุขอนามัย สุข นิสัยที่ดีใน กิจวัตร ประจำวัน ๒. การฟัง นิทาน เรื่องราว เกี่ยวกับสุข นิสัยที่ดี	๑. การปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน ๒. การมีสุขนิสัยที่ดี ในการรับประทานอาหาร ๓. วิธีระมัดระวัง ร่างกายให้สะอาด และมีสุขภาพ อนามัยที่ดี	-หนูทำได้ -ร่างกายของเรา	บูรณาการ วิทยาศาสตร์ (สะเต็ม)
	๑.๒.๓ นอน พักผ่อนเป็น เวลา	๑.๒.๓ นอน พักผ่อนเป็น เวลา	การปฏิบัติตน ตาม สุขอนามัย สุข นิสัยที่ดีใน กิจวัตร ประจำวัน	ประโยชน์ของการ นอนหลับพักผ่อน	-หนูทำได้ -กลางวัน กลางคืน	
	๑.๒.๔ ออก กำลังกายเป็น เวลา	๑.๒.๔ ออก กำลังกายเป็น เวลา	๑. การเล่น อิสระ ๒. การ เคลื่อนไหว ข้ามสิ่งกีด ขวาง ๓. การเล่น เครื่องเล่น อย่าง ปลอดภัย ๔. การละเล่น พื้นบ้านไทย ๕. การเล่น นอกห้องเรียน	๑. ประโยชน์ของ การออกกำลังกาย ๒. การเล่นเครื่อง เล่นสนามอย่างถูก วิธี	-หนูทำได้ -ตัวเรา -ปลอดภัยไว้ ก่อน -ของเล่นของใช้ -โรงเรียนของเรา	

			๖. การเล่น เครื่องเล่น สนาม			
--	--	--	-----------------------------------	--	--	--

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑.๓ รักษา ความ ปลอดภัยของ ตนเองและ ผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่น และทำ กิจกรรมอย่าง ปลอดภัยด้วย ตนเอง	๑.๓.๑ เล่น และทำ กิจกรรมและ ปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่าง ปลอดภัย	๑. การปฏิบัติ ตนให้ ปลอดภัยใน กิจวัตร ประจำวัน ๒. การฟัง นิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการ ป้องกันและ รักษาความ ปลอดภัย ๓. การเล่น เครื่องเล่น อย่าง ปลอดภัย ๔. การเล่น บทบาทสมมติ	๑. การรักษา ความปลอดภัย ของตนเองและ การปฏิบัติตน ต่อผู้อื่นในการ เล่นและการทำ กิจกรรม ๒. การระวังคน แปลกหน้าและ การเกิดอุบัติเหตุ	-ปลอดภัยไว้ ก่อน -คมนาคม -ของเล่นของใช้	

			เหตุการณ์ ต่างๆ			
--	--	--	--------------------	--	--	--

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว
และประสานสัมพันธ์กัน

	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี
--	-------------------	----------------------

ตัวบ่งชี้	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๒.๑ เคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว ประสาน สัมพันธ์และ ทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินต่อ เท้าไปข้างหน้า เป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกาง แขน	๒.๑.๑ เดินต่อ เท้าถอยหลัง เป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกาง แขน	๑. การ เคลื่อนไหวเพื่อ ควบคุมตนเอง ไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ ๒. การ เคลื่อนไหว เคลื่อนที่	๑. เดินต่อเท้าไป ข้างหน้าและเดิน ถอยหลังตามเส้น ๒.การเล่นอิสระ	-หนูทำได้ -ตัวเรา -ปลอดภัยไว้ก่อน	
	๒.๑.๒ กระโดด ขาเดียวอยู่กับที่ ได้โดยไม่เสีย การทรงตัว	๒.๑.๒ กระโดด ขาเดียวไป ข้างหน้าได้อย่าง ต่อเนื่องโดยไม่ เสียการทรงตัว	๑.การ เคลื่อนไหวเพื่อ ควบคุมตนเอง ไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ ๒. การ เคลื่อนไหว เคลื่อนที่	๑. การเล่นอิสระ	-หนูทำได้ -ตัวเรา	
	๒.๑.๓ วิ่ง หลบหลีกสิ่ง กีดขวางได้	๒.๑.๓ วิ่ง หลบหลีกสิ่ง กีดขวางได้ อย่าง คล่องแคล่ว	๑. การ เคลื่อนไหว ข้ามสิ่งกีด ขวาง	๑. การเล่น อิสระ ๒.การเล่นเกม กลางแจ้ง	-หนูทำได้ -ตัวเรา	
	๒.๑.๔ รับลูก บอลโดยใช้มือ ทั้ง ๒ ข้าง	๒.๑.๔ รับลูก บอลที่กระดอน ขึ้นจากพื้นได้	๑. การ เคลื่อนไหวที่ใช้ การประสาน สัมพันธ์ของการ ใช้กล้ามเนื้อ ใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ	๑. การทรงตัวและ การรับลูกบอล	-หนูทำได้ -ตัวเรา	

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ

๒.๒ ใช้มือ – ตา ประสาน สัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ ใช้ กรรไกรตัด กระดาษตาม แนวเส้นตรง ได้	๒.๒.๑ ใช้ กรรไกรตัด กระดาษตาม แนวเส้นโค้ง ได้	๑. การหยิบ จับ การใช้ กรรไกร การ ตัด ปะ กระดาษ	๑. การฉีกตัดปะ กระดาษ	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
	๒.๒.๒ เขียน รูปสี่เหลี่ยม ตามแบบได้ อย่างมีมุม ชัดเจน	๒.๒.๒ เขียน รูปสามเหลี่ยม ตามแบบได้ อย่างมีมุม ชัดเจน	๑. การเขียน ภาพและการ เล่นกับสี	๑. การเขียน ภาพ/วาดรูป อิสระ	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
	๒.๒.๓ ร้อย วัสดุที่มีรู ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง ๐.๕ เซนติเมตร ได้	๒.๒.๓ ร้อย วัสดุที่มีรู ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง ๐.๒๕ เซนติเมตร ได้	๑.การหยิบจับ และการร้อย วัสดุ	๑. การร้อย ลูกปัดและวัสดุ ต่างๆ	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	

พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๓.๑ แสดงออกทาง อารมณ์ได้ อย่าง เหมาะสม	๓.๑.๑ แสดง อารมณ์ ความรู้สึกได้ ตาม สถานการณ์	๓.๑.๑ แสดง อารมณ์ ความรู้สึกได้ สอดคล้องกับ สถานการณ์ อย่าง เหมาะสม	๑. การพูด สะท้อน ความรู้สึกของ ตนเองและ ผู้อื่น ๒. การเล่น บทบาทสมมติ ๓.การร้อง เพลง	๑. การแสดงออก ทางอารมณ์ที่ เหมาะสมกับ สถานการณ์ต่างๆ ๒. การแสดง ท่าทางประกอบ เรื่องราว หรือ เหตุการณ์ต่างๆ	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
๓.๒ มี ความรู้สึกที่ดี ต่อตนเองและ ผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้า พูดกล้า แสดงออก อย่าง เหมาะสมบาง สถานการณ์	๓.๒.๑ กล้า พูดกล้า แสดงออก อย่าง เหมาะสมตาม สถานการณ์	๑. การเล่น รายบุคคล ๒. การเล่น เป็นกลุ่ม ๓. การแสดง บทบาทสมมติ	๑. ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล รูปร่าง หน้าตา อารมณ์และ ความรู้สึก ๒. การสื่อสารกับ บุคคลอื่น	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
	๓.๒.๒ แสดง ความพอใจใน ผลงานและ ความสามารถ ของตนเอง	๓.๒.๒ แสดง ความพอใจใน ผลงานและ ความสามารถ ของตนเอง และ ผู้อื่น	๑. บอกเล่า ผลงานการทำ กิจกรรม ศิลปะต่างๆ ๒. การ สะท้อน ความรู้สึกของ ตนเองและ ผู้อื่น	๑. การทำงาน ศิลปะ ๒. การทำ กิจกรรมร่วมกัน กับผู้อื่น	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	

พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๔.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านงานศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านงานศิลปะ	๑. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ	๑. การทำงานศิลปะ	ทุกหน่วยการเรียนรู้	
	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๑. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ ดนตรี ๒. การร้องเพลง	๑. การฟังเพลง ดนตรี ๒. การรู้จักเพลง ดนตรีประเภทต่างๆ	ทุกหน่วยการเรียนรู้	
	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	๑. การฟังเพลง ๒. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดง ปฏิบัติกิจวัตร โต้ตอบเสียงดนตรี	๑. การร้องเพลงประกอบท่าทาง ๒. การเคลื่อนไหวอิสระ	ทุกหน่วยการเรียนรู้	

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	๕.๑.๑ บอก หรือชี้ได้ว่าสิ่ง ใดเป็นของ ตนเองและสิ่ง ใดเป็นของ ผู้อื่นเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๕.๑.๑ บอก หรือชี้ได้ว่าสิ่ง ใดเป็นของ ตนเองและสิ่ง ใดเป็นของ ผู้อื่นด้วย ตนเอง	๑. การฟังนิทาน เกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม ๒. การปฏิบัติ ตนตามหลัก ศาสนาที่นับถือ ๓.การร่วม สนทนา แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเชิง จริยธรรม	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความซื่อสัตย์ สุจริต - ความเกรงใจ ๒. การเคารพ สิทธิของ ตนเองและ ผู้อื่น ๓. การมี มารยาทที่ดี	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
๕.๒ มีความ เมตตา กรุณา มี น้ำใจและ ช่วยเหลือ แบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดง ความรักเพื่อน และมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดง ความรักเพื่อน และมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	๑. การฟังนิทาน เกี่ยวกับความ เมตตา กรุณา ๒. การแสดง ความยินดีเมื่อ ผู้อื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจ เมื่อผู้อื่นเศร้า หรือเสียใจและ การช่วยเหลือ ปλοบโยนเมื่อ ผู้อื่นได้รับ บาดเจ็บ	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้อื่น	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
	๕.๒.๒ ช่วยเหลือและ แบ่งปันผู้อื่น ได้เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๕.๒.๒ ช่วยเหลือและ แบ่งปันผู้อื่น ได้ด้วยตนเอง	๑. การฟังนิทาน เกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม ๒. การเล่น บทบาทสมมติ ๓. การปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดี ของห้องเรียน	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ แบ่งปัน - ความกตัญญู	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	

พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๕.๓ มี ความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสี หน้าและ ท่าทางรับรู้ ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสี หน้าและ ท่าทางรับรู้ ความรู้สึกผู้อื่น อย่าง สอดคล้องกับ สถานการณ์	๑. การเล่นและ ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น ๒. การแสดงความ ยินดีเมื่อผู้อื่นมี ความสุขเห็นอก เห็นใจเมื่อผู้อื่น เศร้าหรือเสียใจ และการ ช่วยเหลือ ปลอบโยนเมื่อ ผู้อื่นได้รับ บาดเจ็บ	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
๕.๔ มีความ รับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงาน ที่ได้รับ มอบหมายจน สำเร็จเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๕.๔.๑ ทำงาน ที่ได้รับ มอบหมายจน สำเร็จด้วย ตนเอง	๑. การทำ กิจกรรมศิลปะ ต่างๆ ๒. การดูแล ห้องเรียนร่วมกัน ๓. การมีส่วนร่วม รับผิดชอบต่อ รักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและ ภายนอก ห้องเรียน ๔. การปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ตาม ความสามารถ ของตนเอง	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความ รับผิดชอบ - ความอดทน มุ่งมั่น - ความเพียร	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ – ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ – ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๖.๑ ช่วยเหลือ ตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัว ด้วยตนเอง	๖.๑.๑ แต่งตัว ด้วยตนเองได้ อย่างคล่องแคล่ว	๑. การช่วยเหลือ ตนเองในกิจวัตร ประจำวัน	๑. การแต่งกาย	-หนูทำได้ -ตัวเรา	
	๖.๑.๒ รับประทานอาหาร ด้วย ตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหาร ด้วย ตนเองอย่างถูก วิธี	๑. การช่วยเหลือ ตนเองในกิจวัตร ประจำวัน	๑. การ รับประทานอาหาร	-หนูทำได้ -ตัวเรา	
	๖.๑.๓ ใช้ ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วย ตนเอง	๖.๑.๓ ใช้และ ทำความสะอาด หลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมด้วย ตนเอง	๑. การปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน ของตนเอง	๑. การใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม ๒. การดูแล รักษาความ สะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม	-หนูทำได้	
๖.๒ มีวินัยใน ตนเอง	๖.๒.๑ เก็บ ของเล่นของใช้ เข้าด้วยตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของ เล่นของใช้เข้าที่ อย่างเรียบร้อย ด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน ของตนเอง ๒. การมีระเบียบ วินัย	๑. การเก็บของ เล่นเข้าที่ให้ เรียบร้อย	-หนูทำได้ -ปฐมนิเทศ -ของเล่นของ ใช้	
	๖.๒.๒ เข้า แถวตามลำดับ ก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง	๖.๒.๒ เข้าแถว ตามลำดับ ก่อนหลังได้ด้วย ตนเอง	๑. การมีระเบียบ วินัย	๑. การเข้าแถว	-โรงเรียนของ เรา -หนูทำได้	
๖.๓ ประหยัด และพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้ สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและ พอเพียงเมื่อมี ผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและ พอเพียงด้วย ตนเอง	๑. การใช้วัสดุและ สิ่งของเครื่องใช้ อย่างคุ้มค่า	๑. การเปิด – ปิดน้ำ และไฟ โดยการใช้อย่าง พอเพียง	-หนูทำได้ -ด้านทุจริต -ของเล่นของใช้ -รู้รอบ ปลอดภัย -ปลอดภัยไว้ ก่อน	

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๗.๑ ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วน ร่วมดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ มีส่วน ร่วมดูแล รักษา ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม ด้วยตนเอง	๑. การมีส่วนร่วมใน การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ๒. การสนทนาข่าวและ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมใน ชีวิตประจำวัน ๓. การเพาะปลูกและ ดูแลต้นไม้ ๔. การอธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือการ กระทำ ๕. การศึกษานอก สถานที่	๑. สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน และ การดูแลรักษา ๒. สิ่งแวดล้อม ตามธรรมชาติ และการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ๓. การรักษา สาธารณะสมบัติ ในห้องเรียน ๔.แหล่งเรียนรู้/ สถานที่สำคัญ ในท้องถิ่น(สวน มะพร้าว/โรง มะพร้าว	-โรงเรียน ของเรา -ชุมชนของ เรา -ต้นไม้ที่รัก -เศรษฐกิจ พอเพียง	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
	๗.๑.๒ ทั้งขยะ ได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทั้ง ขยะได้ถูกที่	๑. การปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของ ห้องเรียน ๒.การมีส่วนร่วม รับผิดชอบดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน	๑. ขยะและการ คัดแยกขยะ ๒. การดูแล รักษา สิ่งแวดล้อม	-รัก เมืองไทย -ชุมชนของ เรา	

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมติ การปฏิบัติตนในความเป็นไทย	๑. การปฏิบัติตนตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย - การแสดง ความเคารพ - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ	-ชุมชนของเรา -รักเมืองไทย -ค่านิยมไทย -ลอยกระทง -วันเด็ก วันครู -วันชาติ -วันแม่ -ครอบครัวมีความสุข	
	๗.๒.๒ ร่วมกิจกรรมประเพณี/วัฒนธรรมในท้องถิ่นได้	๗.๒.๒ ร่วมกิจกรรมประเพณี/วัฒนธรรมในท้องถิ่นได้	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมติ การปฏิบัติตนในความเป็นไทย ๓. การประกอบอาหารไทย ๔. การละเล่นพื้นบ้านของไทย	๑. การทำกิจกรรมในวันสำคัญและประเพณี/วัฒนธรรมในท้องถิ่น ๒.การประกอบอาหารในท้องถิ่น ๓.การละเล่นพื้นบ้าน ๔.อาหารพื้นบ้านในท้องถิ่น (บัวลอยมะพร้าวอ่อน)	-ชุมชนของเรา -รักเมืองไทย -ค่านิยมไทย -ลอยกระทง -วันเด็ก วันครู -วันชาติ -วันแม่ -ครอบครัวมีความสุข	หลักสูตรท้องถิ่น

	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมติ การปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย ๓. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตนตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ	ชุมชนของเรา -รักเมืองไทย -ค่านิยมไทย -วันเด็ก วันครู -วันชาติ -วันแม่ -ครอบครัวมีความสุข	
	๗.๒.๓ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมติ การปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย ๓. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ	๑. วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๒. สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ๓. การแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	-วันแม่ -วันชาติ -รักเมืองไทย -ค่านิยมไทย -วันเฉลิม	

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๑. การเล่นหรือ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน	๑.การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒.การละเล่นท้องถิ่น(ลากทางมะพร้าว)	ทุกหน่วยการเรียนรู้	หลักสูตรท้องถิ่น
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมมีกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย	๑. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. การมีโอกาสดำเนินความรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น	๑. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. รู้จักแบ่งปัน ๔. การเหลือผู้อื่น ๕. การมีน้ำใจ ๖. รู้จักการรอคอย	ทุกหน่วยการเรียนรู้	
	๘.๒.๒ ยิ้ม ทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	๘.๒.๒ ยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์	๑. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย ๒.การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ	๑. การไหว้ ๒. การกล่าวทักทาย “สวัสดีค่ะ” “สวัสดีครับ” ๓. การเคารพ การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ ๔. การมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย	ทุกหน่วยการเรียนรู้	

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๘.๓ ปฏิบัติตน เบื้องต้นในการ เป็นสมาชิกที่ ดีของสังคม	๘.๓.๑ มีส่วนร่วม สร้างข้อตกลงและ ปฏิบัติตาม ข้อตกลงเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วน ร่วมสร้าง ข้อตกลงและ ปฏิบัติตาม ข้อตกลงด้วย ตนเอง	๑. การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและ เคารพความคิดเห็น ของผู้อื่น ๒. การเล่นและการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓. เด็กมีโอกาสได้รับ รู้ความรู้สึก ความ สนใจ และความ ต้องการของตนเอง และผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตาม ข้อตกลงร่วมกัน	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
	๘.๓.๒ ปฏิบัติตน เป็นผู้นำและผู้ตาม ได้ด้วยตนเอง	๘.๓.๒ ปฏิบัติ ตนเป็นผู้นำและ ผู้ตามได้ เหมาะสมกับ สถานการณ์	๑. การวางแผน ตัดสินใจเลือกและลง มือปฏิบัติ ๒. การเล่นและการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓. เด็กมีโอกาสได้รับ รู้ความรู้สึก ความ สนใจ และความ ต้องการของตนเอง และผู้อื่น	๑. รู้จักการเป็น ผู้นำ - ผู้ตามที่ดี ๒. การรอคอย	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
	๘.๓.๓ ประนีประนอม แก้ไข้ปัญหาโดย ปราศจากการใช้ ความรุนแรงเมื่อมี ผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอม แก้ไข้ปัญหาโดย ปราศจากการ ใช้ความรุนแรง ด้วยตนเอง	๑. การแก้ปัญหาใน การเล่นหรือทำ กิจกรรม ๒. การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและ เคารพความคิดเห็น ของผู้อื่น	๑. การทำกิจกรรม กลุ่มย่อย และกลุ่ม ใหญ่	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	
	๘.๓.๔ การคิด แยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วน ตน กับ ผลประโยชน์ ส่วนรวม ความอายและ ความไม่ทนต่อการ ทุจริต STRONG / จิต	๘.๓.๔ การคิด แยกแยะ ระหว่าง ผลประโยชน์ ส่วนตน กับ ผลประโยชน์ ส่วนรวม ความ อายและความ ไม่ทนต่อการ ทุจริต	๑. การวางแผน ตัดสินใจเลือกและลง มือปฏิบัติ ๒. การรับรู้ ความรู้สึก ความ สนใจ และความ ต้องการของตนเอง และผู้อื่น	๑. การเล่นและ การทำงานร่วมกับ ผู้อื่น ๒. การรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น	ด้านทุจริต	หลักสูตร ด้านทุจริต

	พอเพียงด้านทุจริต และพลเมือง กับ ความรับผิดชอบต่อ สังคม	STRONG / จิต พอเพียงด้าน ทุจริต และ พลเมือง กับ ความ รับผิดชอบต่อ สังคม				
--	--	---	--	--	--	--

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่ฟังประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ – ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ – ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๙.๑ สนทนา โต้ตอบและ เล่าเรื่องให้ ผู้อื่น เข้าใจ	๙.๑.๑ ฟัง ผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนา โต้ตอบ สอดคล้องกับ เรื่องที่ฟัง	๙.๑.๑ ฟัง ผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนา โต้ตอบอย่าง ต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟัง	๑. การ สนทนา โต้ตอบและ เล่าเรื่องราว ต่างๆ ๒. การแสดง ความรู้สึกด้วย คำพูด ๓. การพูด แสดงความคิด	๑. พูดแสดงความคิดเห็น ๒. พูดความรู้สึก ความต้องการในสิ่ง ต่างๆ	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	บูรณาการ ภาษาไทย
	๙.๑.๒ เล่า เรื่องเป็น ประโยคอย่าง ต่อเนื่อง	๙.๑.๒ เล่า เป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้	๑. การพูดกับ ผู้อื่นเกี่ยวกับ ประสบการณ์ ของตนเอง ๒. การพูดเล่า เรื่องราวของ ตนเอง ๓. การพูด อธิบาย เกี่ยวกับ สิ่งของ เหตุการณ์และ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ	๑. การแสดง บทบาทสมมติ ๒. การเล่าข่าว เล่าเรื่อง ๓. การเล่า เหตุการณ์ ประจำวัน ๔. เล่า ประสบการณ์ของ ตนเอง	ทุกหน่วย การเรียนรู้	บูรณาการ ภาษาไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และ สัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่าน ภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามอง ข้อความตามบรรทัด	๙.๒.๑ อ่าน ภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือ กวาดตามอง จุดเริ่มต้นและ จดจบ ข้อความ	๑. การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลาย ๒. การเห็นแบบอย่างการอ่านที่ถูกต้อง ๓. การอ่านข้อความโดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา ๔. การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก ๕. การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำ ตัวอักษรในชื่อของตนเอง	๑. การอ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากนิทาน หรือเรื่องราวที่สนใจ ๒. การเล่นนิทานประกอบภาพ ๓. อ่านร่วมกัน อ่านโดยมีผู้ชี้แนะ ๔. ดูตัวอย่างครูชี้และกวาดสายตา ๖. การสังเกตตัวอักษรในการอ่านหนังสือหรือชื่อของตนเอง	ทุกหน่วยการเรียนรู้	บูรณาการภาษาไทย
	๙.๒.๒ อ่านตัวเลขฮินดูอารบิก ๑-๒๐ อ่าน A-Z	๙.๒.๒ อ่านตัวเลขฮินดูอารบิก ๑-๕๐ และอ่านตัวเลขไทย ๑-๙ อ่าน A-Z และอ่านคำจากภาพ	๑. การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง ๒. การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ	๑. การอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทย ๒. การอ่าน อักษร A-Z ๓. การอ่านคำจากภาพ	ทุกหน่วยการเรียนรู้	บูรณาการคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
	๙.๒.๓ เขียน คล้าย ตัวอักษร	๙.๒.๓ เขียน ชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิด ขึ้นเอง	๑. การเขียน ในหลาย รูปแบบผ่าน ประสบการณ์ ที่สื่อ ความหมาย ต่อเด็ก ๒. การเขียน ภาพ เขียน คล้าย ตัวอักษร เขียน สัญลักษณ์	๑. การรู้จักชื่อ ตนเอง ๓.การเขียน ตัวอักษร พยัญชนะไทย ก- ฮ	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	บูรณาการ ภาษาไทย
	๙.๒.๔ การ เขียนตัวเลข ฮินดูอารบิก และเลขไทย แสดงจำนวน ของสิ่งต่างๆ ตั้งแต่ ๑-๑๐	๙.๒.๔ การ เขียนตัวเลข ฮินดูอารบิก และเลขไทย แสดงจำนวน ของสิ่งต่างๆ ตั้งแต่ ๑-๒๐ เขียนตัวเลข เป็นตัวหนังสือ ๑-๑๐ เขียนตัวเลข เป็น ภาษาอังกฤษ ONE-TEN	๑. การเขียน ในหลาย รูปแบบผ่าน ประสบการณ์ ที่สื่อ ความหมาย ต่อเด็ก ๒. การเขียน ภาพ เขียน คล้าย ตัวอักษร เขียน สัญลักษณ์	๑.การเขียน ตัวเลขฮินดูอาร บิกและเลขไทย ๒.การแสดง จำนวน ๓.เขียนตัวเลข เป็นตัวหนังสือ ๑- ๑๐ ๔.เขียนตัวเลข เป็นภาษาอังกฤษ ONE-TEN	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	บูรณาการ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ – ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ – ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
	๙.๒.๕ การเขียนคำตามแบบและการเขียนตัวอักษรพยัญชนะไทย	๙.๒.๕ การเขียนคำ สื่อความหมาย และการเขียนตัวอักษรพยัญชนะไทย	๑.การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง ๒.การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ	๑.การเขียนตัวอักษรพยัญชนะไทย ๒.การเขียนคำสื่อความหมาย	ทุกหน่วยการเรียนรู้	บูรณาการภาษาไทย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑๐.๑ มี ความสามารถ ในการคิดรวบ ยอด	๑๐.๑.๑ บอก ลักษณะและ ส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ จากการ สังเกตโดยใช้ ประสาท สัมผัส	๑๐.๑.๑ บอก ลักษณะ ส่วนประกอบ การ เปลี่ยนแปลง หรือ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ จากการ สังเกตโดยใช้ ประสาท สัมผัส	๑. การสังเกต การจำแนก และการ เปรียบเทียบ	๑. การใช้ ประสาทสัมผัส ในการสังเกต และบอก ลักษณะ ๒. สังเกตและ บอก ความสัมพันธ์ ๓. การทดลอง	-หิน ดิน ทราย -ขนาด รูปร่าง รูปทรง -เสียงรอบตัว -ปริมาตร น้ำหนัก -แรงและ พลังงานใน ชีวิตประจำวัน	
	๑๐.๑.๒ จับคู่ และ เปรียบเทียบ ความแตกต่าง หรือความ เหมือนของสิ่ง ต่างๆโดยใช้ ลักษณะที่ สังเกตพบ เพียงลักษณะ เดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่ และ เปรียบเทียบ ความแตกต่าง และความ เหมือนของสิ่ง ต่างๆโดยใช้ ลักษณะที่ สังเกตพบ ๒ ลักษณะเดียว	๑. การคิด ๒. มิติสัมพันธ์ ๓. การสังเกต การจำแนก และการ เปรียบเทียบ	๑. การจับคู่สิ่ง ต่างๆตาม ลักษณะที่ สัมพันธ์กันหรือ ตามที่กำหนด ๒. การ เปรียบเทียบ และบอกความ เหมือนความ แตกต่างของ ลักษณะของ สิ่งของสองสิ่ง	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	บูรณาการ คณิตศาสตร์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ – ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ – ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้อย่างน้อย ๑ ลักษณะเป็น เกณฑ์	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้ตั้งแต่ ๒ ลักษณะขึ้นไป เป็นเกณฑ์	๑. การคิด ๒. มิติสัมพันธ์ ๓. การสังเกต การจำแนก และการ เปรียบเทียบ	-การจำแนก จัด กลุ่มสิ่งต่างๆตาม ลักษณะรูปร่าง รูปทรงหรือตาม เกณฑ์ที่กำหนด เช่นสัตว์ ผลไม้ ผลไม้ ดอกไม้ ดิน หิน ของเล่น สิ่งของเครื่องใช้ รอบตัว	-ดิน หิน ทราย -สนุกกับตัวเลข -ขนาด รูปร่าง รูปทรง	บูรณาการ คณิตศาสตร์
	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับ สิ่งของหรือ เหตุการณ์ อย่างน้อย ๔ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับ สิ่งของหรือ เหตุการณ์ อย่างน้อย ๕ ลำดับ	๑. การคิด ๒. มิติสัมพันธ์ ๓. การสังเกต การจำแนก และการ เปรียบเทียบ	-การลำดับ จำนวนสิ่งของ ต่างๆเช่น -จำแนกชนิดของ บล็อกแล้วนำ มาแล้วนำมา เรียงลำดับ จำนวนโดยการ จับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง และวางบล็อก แต่ละชนิดเรียง เป็นแถวเพื่อ เรียงลำดับ -สำรวจและเก็บ ดอกไม้หรือใบไม้ ชนิดต่างๆมา เรียงลำดับ จำนวน	-หนูทำได้ -ตัวเรา -ขนาด รูปร่าง รูปทรง -ปริมาตร น้ำหนัก -ต้นไม้ที่รัก	บูรณาการ คณิตศาสตร์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑๐.๒ มี ความสามารถ ในการคิดเชิง เหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุ สาเหตุ หรือผล ที่เกิดขึ้นใน เหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อ มีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ อธิบาย เชื่อมโยงสาเหตุ และผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์ หรือการกระทำ ด้วยตนเอง	๑. การคิด ๒. การรู้จักสิ่ง ต่างๆ ด้วย ประสาทสัมผัส ทั้ง ๕ ๓. การสังเกต การจำแนก และ การเปรียบเทียบ ๔. การ เรียงลำดับ เหตุการณ์ก่อน - หลัง	๑. สี ๒. รูปร่าง รูปทรง ๓. ขนาด ๔. น้ำหนัก	-ขนาด รูปร่าง รูปทรง -โลกสวยด้วยสีสัน -ปริมาตร น้ำหนัก	บูรณาการ คณิตศาสตร์
	๑๐.๒.๒ คาด เดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่ อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วน ร่วมในการลง ความเห็นจาก ข้อมูล	๑๐.๒.๒ คาดคะเนสิ่งที่ อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วน ร่วมในการลง ความเห็นจาก ข้อมูลอย่างมี เหตุผล	๑. การคิด ๒. มิติสัมพันธ์ ๓. การสังเกต การจำแนก และการ เปรียบเทียบ ๔. เวลา	๑. สี ๒. รูปร่าง รูปทรง ๓. ขนาด ๔. น้ำหนัก ๕. การทดลอง วิทยาศาสตร์	-ขนาด รูปร่าง รูปทรง -โลกสวยด้วย สีสัน -ปริมาตร น้ำหนัก	บูรณาการบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อย
	๑๐.๒.๓ มี ส่วนร่วมใน การให้และ นำเสนอ ข้อมูลใน รูปแบบของ แผนภูมิอย่าง	๑๐.๒.๓ มี ส่วนร่วมใน การให้และ นำเสนอ ข้อมูลใน รูปแบบของ แผนภูมิอย่าง ง่าย	๑.การมีส่วน ร่วมในการลง ความเห็นจาก ข้อมูลอย่างมี เหตุผล	๑.การเก็บ รวบรวม ข้อมูล และการ นำเสนอ ๒. การนำเสนอ ข้อมูลในรูป แผนภูมิอย่างง่าย ๓.การทดลอง วิทยาศาสตร์	-รักการอ่าน	บูรณาการบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑๐.๓ มี ความสามารถ ในการคิด แก้ปัญหา และตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจใน เรื่องง่ายๆ และเริ่ม เรียนรู้ผลที่ เกิดขึ้น	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจใน เรื่องง่ายๆ และยอมรับ ผลที่เกิดขึ้น	๑. การคิด ๒. การ วางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือ ปฏิบัติ ๓. การ แก้ปัญหาใน การเล่น	๑. การเล่นหรือ ทำสิ่งต่างๆด้วย ตนเองและผู้อื่น ๒. การทดลอง วิทยาศาสตร์	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	บูรณาการบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อย
	๑๐.๓.๒ ระบุ ปัญหาและ แก้ปัญหาโดย ลองผิดลอง ถูก	๑๐.๓.๒ ระบุ ปัญหาสร้าง ทางเลือกและ เลือกวิธี แก้ปัญหา	๑. การคิด ๒. การ วางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือ ปฏิบัติ ๓. การ แก้ปัญหาใน การเล่น	๑. การขอความ ช่วยเหลือจาก ผู้อื่น ๒. การทดลอง วิทยาศาสตร์	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	บูรณาการบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ – ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ – ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิม หรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๑. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านศิลปะ ๒. การเขียนและการเล่นกับสี ๓. การปั้น ๔. การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วยเศษวัสดุ ๕. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๖. การหยิบจับการใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะและการร้อยวัสดุ ๗. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านงานศิลปะ ๘. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย	๑.วิธีใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานศิลปะอย่างถูกวิธีและปลอดภัย เช่น กรรไกร ๒.ศิลปะท้องถิ่น (กะลาหลากสี	ทุกหน่วยการเรียนรู้	หลักสูตรท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑๑.๒ แสดง ท่าทาง/ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการ อย่าง สร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหว ท่าทางเพื่อ สื่อสารความคิด ความรู้สึกของ ตนเองอย่าง หลากหลายหรือ แปลกใหม่	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหว ท่าทางเพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเองอย่าง หลากหลายและ แปลกใหม่	๑. การเคลื่อนไหว อยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อม วัสดุอุปกรณ์ ๔. การแสดง ความคิดสร้างสรรค์ ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหวและ ศิลปะ ๕. การเคลื่อนไหว โดยควบคุมตนเอง ไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ ๖. การเคลื่อนไหว ตามเสียงเพลง/ ดนตรี ๗. การฟังเพลง การร้องเพลงและ การแสดงปฏิกิริยา โต้ตอบเสียงดนตรี	๑. การเคลื่อนไหว ร่างกายในทิศทาง ระดับและพื้นที่ ต่างๆ ๒. การแสดงท่าทาง ต่างๆตามความคิด ของตนเอง ๓.การฟ้อนรำใน ท้องถิ่น(ระบำ ร้อนทอง)	ทุกหน่วย การเรียนรู้	หลักสูตร ท้องถิ่น
	๑๑.๒.๒ สร้างสรรค์งาน จากทรง กลม ทรง สี่เหลี่ยมมุม ฉาก กรวย ทรงกระบอก	๑๑.๒.๒สร้างสรรค์ งานจากทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก กรวย ทรงกระบอก และ รูปวงกลมรูป สามเหลี่ยมรูป สี่เหลี่ยม	๑.การสร้างสรรค์ ชิ้นงานโดยใช้ รูปร่างรูปทรงจาก วัสดุที่หลากหลาย	๑.รูปเรขาคณิตสาม มิติ และรูปเรขาคณิต สองมิติ - การสร้างสรรค์งาน ศิลปะรูปเรขาคณิตสาม มิติและสองมิติ	-ขนาด รูปร่าง รูปทรง	บูรณาการ คณิตศาสตร์

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี			
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้	หน่วย	หมายเหตุ
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์ตัวหนังสือที่พบเห็น	๑๒.๑.๑ สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนข้อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	๑. การคิด ๒. การรับรู้และแสดงความรู้สึกลผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน ๓. การกระตือรือร้น	๑. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด ๒. มุมนิทานหรือมุมต่างๆ ๓. การทำกิจกรรม เล่นเกม และการละเล่นต่างๆ ๔.ศึกษาประวัติความเป็นมาของบ้านเขม่าน	ทุกหน่วยการเรียนรู้	หลักสูตรท้องถิ่น
	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	๑. การมีความรับผิดชอบ ๒. การมีระเบียบวินัย	๑. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด ๒. มุมนิทานหรือมุมต่างๆ ๓. การทำกิจกรรม เล่นเกม และการละเล่นต่างๆ ๔.ศึกษาการเมืองการปกครองเขตบ้านเขม่าน)	ทุกหน่วยการเรียนรู้	หลักสูตรท้องถิ่น

๑๒.๒ มี ความสามารถ ในการ แสวงหา ความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหา คำตอบของ ข้อสงสัย ต่างๆตาม วิธีการของ ตนเอง	๑๒.๒.๑ ค้นหา คำตอบของข้อ สงสัย ต่างๆโดยใ้ วิธีการที่หลากหลาย ด้วยตนเอง	๑. การคิด ๒. การสังเกต การจำแนก และการ เปรียบเทียบ	๑. ศึกษา แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด ๒. มุมนิทาน หรือมุมต่างๆ ๓. การทำ กิจกรรม เล่น เกม และ การละเล่น ต่างๆ ๔.ศึกษาที่ตั้ง และอาณา เขตติดต่อ บ้านเขามัน	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	หลักสูตร ท้องถิ่น
	๑๒.๒.๒ ใช้ ประโยค คำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ใน การค้นหา คำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประ โยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการ ค้นหา คำตอบ	๑. การคิด ๒. การสังเกต การจำแนก และการ เปรียบเทียบ ๓. การสื่อสาร	๑. ศึกษา แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด ๒. มุมนิทาน หรือมุมต่างๆ ๓. การทำ กิจกรรม เล่น เกม และ การละเล่น ต่างๆ ๔.ศึกษาที่ตั้ง แหล่งน้ำ สำคัญ	ทุกหน่วยการ เรียนรู้	หลักสูตร ท้องถิ่น
	๑๒.๒.๓ ลักษณะของ ดินจากบริเวณ ต่าง ๆ ที่อยู่ รอบตัว	๑๒.๒.๓ ลักษณะของดิน ประโยชน์ของดิน และการดูแล รักษาดินใน บริเวณต่าง ๆ ที่ อยู่รอบตัว	๑.การสำรวจสิ่ง ต่างๆ และแหล่ง เรียนรู้รอบตัว	๑) บริเวณที่พบ ลักษณะ การใช้ ประโยชน์ และ การดูแลรักษา ดิน ๒.ศึกษา ลักษณะภูมิ ประเทศของ บ้านเขามัน	-ดิน หิน ทราย	หลักสูตร ท้องถิ่น

	๑๒.๒.๔ ลักษณะของ น้ำจาก บริเวณต่าง ๆ ที่อยู่ รอบตัว	๑๒.๒.๔ ลักษณะเฉพาะ บางอย่างของ น้ำประโยชน์ ของน้ำและการ ดูแลรักษาน้ำใน บริเวณต่าง ๆ ที่ อยู่รอบตัว	๑.การสำรวจ สิ่งต่างๆ และ แหล่งเรียนรู้ รอบตัว	๑.) บริเวณที่ พบ ลักษณะ การใช้ ประโยชน์ และ การดูแล รักษาน้ำ ๒.ศึกษาที่ตั้ง แหล่งน้ำ สำคัญ	-แรงและ พลังงานใน ชีวิตประจำวัน	หลักสูตร ท้องถิ่น
	๑๒.๒.๕การ เปลี่ยนแปลง ของลมฟ้า อากาศในแต่ละ วัน	๑๒.๒.๕สภาพ ลมฟ้าอากาศใน แต่ละฤดูและ ผลของสภาพ ลมฟ้าอากาศใน แต่ละฤดูที่มีต่อ การดำรงชีวิต ของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช	๑.การสำรวจ สิ่งต่างๆ และ แหล่งเรียนรู้ รอบตัว	๑.)ลักษณะ และ การ เปลี่ยนแปลง ของลมฟ้า อากาศ และ การปฏิบัติตน ให้เหมาะสม ๒.ศึกษา ลักษณะ ภูมิอากาศใน บ้านเขม้น	-ฤดูฝน -ฤดูหนาว -ฤดูร้อน	หลักสูตร ท้องถิ่น

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย ๔-๖ ปี โรงเรียนบ้านเขม้น เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการผ่าน การเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้ง เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาไม่จัดเป็นรายวิชา ดังนั้นการจัดกิจกรรมจะต้อง ครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ปรับปรุง พุทธศักราช๒๕๖๒)

หลักการจัดประสบการณ์

โรงเรียนบ้านเขม้น พุทธศักราช ๒๕๖๗ ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

๑. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับ อายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
๒. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๓. จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดย ครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๕. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๖. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถี ชีวิตของเด็ก

๗. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๘. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่ดีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดย ไม่ได้คาดการณ์ไว้

๙. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็น รายบุคคลนำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

๑๐. จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุน สื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๔ – ๖ ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลาย รูปแบบเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของ แต่ละหน่วยงาน และสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวันจะต้องคำนึงถึง อายุ และความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงวัย ดังนี้

๑. การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

เด็กวัย ๔-๕ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๒-๑๕ นาที

เด็กวัย ๕-๖ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๕-๒๐ นาที

๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที
๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นอย่างเสรี เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้การเลือก การตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที เช่น กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรม การเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอน

เป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลัง ฝึกร่างกายควรจัดสลับกับ กิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านดังต่อไปนี้

๑. **การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่** เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ การประสานสัมพันธ์ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นปีนป่ายอย่างอิสระ และเคลื่อนไหว ร่างกายตามจังหวะดนตรี
๒. **การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก** เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ และ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การหยิบจับสิ่งของ และอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ช้อนส้อม สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว
๓. **การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม** เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง
๔. **การพัฒนาสังคมนิสัย** เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติ กิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อน นอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ
๕. **การพัฒนาการคิด** เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การคิดรวบยอด และการคิดเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และ ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

๖. **การพัฒนาภาษา** เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัด กิจกรรม ทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้ เด็กได้กล้าแสดงออกใน การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคล แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทาง ภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ
๗. **การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์** เป็นการส่งเสริมให้เด็กมี ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัด กิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดตารางกิจกรรมประจำวันให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน สัดส่วนเวลาในการพัฒนาเด็กแต่ละวัน

ตารางกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรมประจำวัน	หมายเหตุ
๐๗.๓๐ - ๐๘.๐๐ น.	รับเด็กเป็นรายบุคคล	
๐๘.๐๐ - ๐๘.๔๕ น.	เคารพธงชาติและสวดมนต์	
๐๘.๔๕ - ๐๙.๑๐ น.	สนทนา ข้าว เหตุการณ์ ตรวจสอบสุขภาพ	
๐๙.๑๐ - ๐๙.๓๐ น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	
๐๙.๓๐ - ๑๐.๒๐ น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี	
๑๐.๒๐ - ๑๐.๔๐ น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์	
๑๐.๔๐ - ๑๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลางแจ้ง	
๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
๑๒.๐๐ - ๑๒.๓๐ น.	แปรงฟัน	
๑๒.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.	นอนพักผ่อน	
๑๔.๐๐ - ๑๔.๒๐ น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า	
๑๔.๒๐ - ๑๔.๔๐ น.	พัก (รับประทานอาหารเสริม (นม))	
๑๔.๔๐ - ๑๕.๐๐ น.	กิจกรรมเกมการศึกษา	
๑๕.๐๐ - เป็นต้นไป	เตรียมตัวกลับบ้าน	

หมายเหตุ : การจัดกิจกรรมในแต่ละวัน สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

แนวทางการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

การเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่นๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว ซึ่งจังหวะและเครื่องดนตรีประกอบ ได้แก่ การปรบมือ การร้องเพลง การเคาะไม้ กริ้งกริ้ง รำมะนา กลอง กรับ เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันอย่างดีในการเคลื่อนไหว
๒. เพื่อฝึกทักษะภาษา ฝึกฟังคำสั่ง และข้อตกลง
๓. เพื่อฝึกให้เกิดทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
๔. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและสุนทรียภาพ
๕. เพื่อฝึกความจำและเสริมสร้างประสบการณ์
๖. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๗. เพื่อพัฒนาด้านสังคม การปรับตัวและความร่วมมือในกลุ่ม
๘. เพื่อให้โอกาสเด็กได้แสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๙. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. การเคลื่อนไหวร่างกาย
๒. การฟังสัญญาณและการปฏิบัติตามข้อตกลง
๓. การฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๔. การฝึกจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๕. ความมีระเบียบวินัย
๖. การเรียนรู้จังหวะ
๗. ความเพลิดเพลินสนุกสนาน
๘. การฝึกความจำ
๙. การแสดงออก
๑๐. เนื้อหาของหน่วยการสอน

รูปแบบการเคลื่อนไหว

๑. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกทุกครั้งก่อนที่จะเริ่มฝึกกิจกรรมอื่นๆต่อไป ลักษณะการจัดกิจกรรมมีจุดเน้นในเรื่องจังหวะและการเคลื่อนไหวหรือท่าทางอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี ๒ ประเภท ได้แก่

๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เช่น ประหม่อ ผงกศีรษะ ขยิบตา ชันเข่า ขยับมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้า

๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ เช่น คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า ก้าวกระโดด เขย่ง ก้าวซิด

๒. การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับเนื้อหา เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยเน้น การทบทวนเรื่องที่ได้รับรู้จากกิจกรรมอื่นและนำมาสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ หรือเรื่องอื่นๆ ที่เด็กสนใจ ได้แก่

๒.๑ การเคลื่อนไหวเลียนแบบ เป็นการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น การเลียนแบบท่าทางสัตว์ การเลียนแบบท่าทางคน การเลียนแบบเครื่องยนต์กลไกและเครื่องเล่น และการเลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ

๒.๒ การเคลื่อนไหวตามบทเพลง เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน เพลงสวัสดี

๒.๓ การท่าทางกายบริหารประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง เป็นการเคลื่อนไหวแบบ กายบริหาร อาจจะมีท่าทางไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง เช่น เพลงกำมือแบมือ เพลงออกกำลัง คำคล้องจองฝนตกพราพรา

๒.๔ การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเคลื่อนไหวที่让孩子คิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง หรืออาจใช้คำถามหรือคำสั่ง หรือใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ห่วงหอย แดงผ้า ริบบิ้น ถุงทราย

๒.๕ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยายที่ครูเล่า หรือเรื่องราว หรือนิทาน

๒.๖ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำสั่ง เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทาง ตามคำสั่งของครู เช่น การจัดกลุ่มตามจำนวน การท่าทางตามคำสั่ง

๒.๗ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามข้อตกลง เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทาง ตามข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

๒.๘ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม เป็นการคิดท่าทางการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ของเด็กเองแล้วให้เพื่อนปฏิบัติตาม

จากขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะข้างต้น ผู้สอนควรตระหนักถึงลักษณะของการเคลื่อนไหวโดยการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ ด้วยการเคลื่อนไหวลักษณะช้า เร็ว นุ่มนวล ท่าทางขึงขัง ร่าเริง มีความสุข หรือเศร้าโศก เสียใจ และเคลื่อนไหวในทิศทางที่แตกต่าง กัน เพื่อเป็นการฝึกให้เด็กได้เคลื่อนไหวที่อิสระโดยใช้บริเวณที่อยู่รอบๆ ตัวเด็ก ได้แก่ การเคลื่อนไหวไปข้างหน้า และ ข้างหลัง ไปข้างซ้ายและข้างขวา เคลื่อนตัวขึ้นและลง หรือหมุนไปรอบตัว โดยให้มีระดับของการเคลื่อนไหวสูง กลาง และ ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่เด็กต้องการเคลื่อนไหว

สื่อกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น นิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง
๒. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปปีน แลปผ้า ห่วงหวาย ห่วงพลาสติก ฮูลาฮูป ถูทราย

แนวการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. เริ่มจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน เพื่อเป็นการเตรียม โดยการแตะสัมผัสส่วนต่างๆ ของร่างกาย สํารวจการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหว

๒. อธิบายหรือสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดสัญญาณ การใช้เครื่องให้จังหวะ และการกำหนดจังหวะ เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับสัญญาณและจังหวะ จะใช้เครื่องเคาะจังหวะเป็นการกำหนดจังหวะให้สม่ำเสมอ และชัดเจน อาจจะกำหนดดังนี้

- ๒.๑ ให้จังหวะ ๑ ครั้ง สม่ําเสมอ แสดงว่า ให้เด็กเดินหรือเคลื่อนไหวไปเรื่อยๆ ตามจังหวะ
- ๒.๒ ให้จังหวะ ๒ ครั้งติดกัน แสดงว่า ให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหว โดยเด็กจะต้องหยุดนิ่งจริงๆ หากกำลังอยู่ในท่าใด ก็ต้องหยุดนิ่งในท่านั้น จะเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนท่าไม่ได้

๒.๓ ให้จังหวะเร็ว แสดงว่า ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว หรือเคลื่อนที่เร็วขึ้นแต่ไม่ใช่การวิ่งและส่งเสียงดัง บางกิจกรรมอาจจะหมายถึงการเปลี่ยนตำแหน่ง การทำตามคำสั่ง หรือข้อตกลง

๓. ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามความคิด หรือจินตนาการของตนเอง โดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายให้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐานในการเคลื่อนไหว ได้แก่ การใช้ร่างกายตนเอง การใช้พื้นที่ การเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระ มีระดับและทิศทาง

๔. ให้เด็กทดลองปฏิบัติและปฏิบัติเพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวหลากหลายรูปแบบ

๕. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมให้เด็กได้พักผ่อนตามอัธยาศัย โดยให้เด็กนั่งกับพื้นห้อง ผู้สอนเปิดเพลงเบาๆ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเริ่มกิจกรรมจากการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระ และมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก เช่น ให้เด็กได้กระจายอยู่ภายในห้องหรือบริเวณที่ฝึก และให้เคลื่อนไหวไปตามธรรมชาติของเด็ก

๒. ควรให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระและเป็นไปตามความนึกคิดของเด็กเอง ครูไม่ควรชี้แนะ

๓. ควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหวทั้งที่ต้องเคลื่อนที่และไม่ต้องเคลื่อนที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ตามลำดับและกลุ่มไม่ควรเกิน ๕ - ๖ คน

๔. ควรใช้สิ่งของที่หาได้ง่าย เช่น ของเล่น กระดาษ หนังสือพิมพ์ เศษผ้า เชือก ท่อนไม้ ประกอบการเคลื่อนไหวและการให้จังหวะ

๕. ควรกำหนดจังหวะสัญญาณนัดหมายในการเคลื่อนไหวต่าง ๆ หรือเปลี่ยนท่า หรือหยุดให้เด็กทราบเมื่อทำกิจกรรมทุกครั้ง เช่น เมื่อให้จังหวะ ๑ จังหวะ ให้เด็กทำท่าทาง ๑ ท่าทาง ฯลฯ

๖. ควรสร้างบรรยากาศอย่างอิสระ ช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น เพลิดเพลิน และรู้สึกสบายและสนุกสนาน

๗. ควรจัดให้มีรูปแบบของการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น

๘. กรณีเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ครูไม่ควรใช้วิธีบังคับ ควรใช้เวลาและโน้มน้าวให้เด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ

๙. หลังจากเด็กได้ทำกิจกรรมแล้ว ต้องให้เด็กได้พักและผ่อนคลายอิริยาบถ โดยเปิดเพลงจังหวะช้าๆ เบาๆ

๑๐. การจัดกิจกรรมควรจัดตามตารางกิจวัตรประจำวัน และควรจัดให้เป็นที่น่าสนใจ เกิดความสนุกสนาน

๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การสังเกต การคิดแก้ปัญหา การใช้เหตุผล โดยการฝึกปฏิบัติร่วมกัน และการทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในหน่วยการจัดประสบการณ์
๒. เพื่อฝึกการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
๓. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง การพูด
๔. เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย
๕. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการสังเกต เปรียบเทียบ
๖. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
๗. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง
๘. เพื่อฝึกให้กล้าแสดงความคิดเห็น ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๙. เพื่อฝึกให้มีลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน
๑๐. เพื่อฝึกลักษณะนิสัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม

ขอบข่ายสาระของกิจกรรมเสริมประสบการณ์

สาระที่ควรเรียนรู้ สาระในส่วนนี้กำหนดเฉพาะหัวข้อไม่มีรายละเอียด ทั้งนี้เพื่อประสงค์จะให้ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ ความสนใจของเด็ก อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ผู้สอนสามารถนำสาระที่ควรเรียนรู้มาบูรณาการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ได้ประสงค์ให้เด็กท่องจำเนื้อหา แต่ต้องการให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็กเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้สาระที่ควรเรียนรู้อย่างใช้เป็นแนวทางช่วยผู้สอนกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก สาระที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ดังนี้

๑. **เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก** เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเอง และ ครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

การรู้จัก แสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นการกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อน การรับรู้ อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดง มารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒. **เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก** เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

๓. **ธรรมชาติรอบตัว** เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาธรรมชาติ

๔. **สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก** เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

สื่อกิจกรรมเสริมประสบการณ์

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า
๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ต้นไม้ ตุ๊กตาสัตว์
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ
๔. สื่อ เทคโนโลยี เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ แม่เหล็ก แวนขยาย เครื่องซึ่ง กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
๕. สื่อ แหล่งเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกสถานศึกษา เช่น แปลงเกษตร สวนผัก สมุนไพร ร้านค้า สวนสัตว์ แหล่งประกอบการในท้องถิ่น

แนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม จัดได้หลายวิธี ได้แก่

๑. **การสนทนาหรือการอภิปราย** เป็นการพูดคุย ซักถามระหว่างเด็กกับครู หรือเด็กกับเด็ก เป็น การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดและการฟัง โดยการกำหนดประเด็นในการสนทนาหรืออภิปราย เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูหรือผู้สอนเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม โดยใช้คำถามกระตุ้นหรือเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ นำเสนอปัญหาที่ท้าทายความคิด การยกตัวอย่าง การใช้สื่อประกอบการสนทนาหรือการอภิปรายควรใช้สื่อของจริง ของจำลองรูปภาพ หรือสถานการณ์จำลอง

๒. **การเล่านิทาน และการอ่านนิทาน** เป็นกิจกรรมที่ครูหรือผู้สอนเล่าหรืออ่านเรื่องราวจาก นิทาน โดยการใช้ภาษาประกอบการเล่าแตกต่างตามบุคลิกของตัวละคร ซึ่งครูหรือผู้สอนควรเลือกสาระของ นิทานให้เหมาะสมกับวัย สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือนิทาน หนังสือภาพ แผ่นภาพ หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หรือการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง โดยครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น ในนิทานเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง เหตุการณ์ในนิทานเรื่องนี้เกิดที่ไหน เวลาใด หรือ ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน นิทานเรื่องนี้มีปัญหาอะไรบ้าง และเด็กๆชอบเหตุการณ์ใดในนิทานเรื่องนี้มากที่สุด

๓. การสาธิต เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ และเด็กได้อภิปรายและร่วมกันสรุปการเรียนรู้ การสาธิต ในบางครั้งอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครูหรือผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เช่น การเพาะเมล็ดพืช การประกอบอาหาร การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

๔. การทดลองปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง จากการลงมือปฏิบัติ ทดลอง การคิดแก้ปัญหา มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะภาษา ส่งเสริมให้เด็ก เกิดข้อสงสัย สืบค้นคำตอบด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างง่าย สรุปผลการทดลอง อภิปรายผล การทดลอง และสรุปการเรียนรู้โดยกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ เช่น การเลี้ยงหนอน ฝัก การปลูกพืช ฝัก การสังเกตการณ์ไหลของน้ำ

๕. การประกอบอาหาร เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทดลองโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทดสอบและปฏิบัติการด้วยตนเองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผัก เนื้อสัตว์ ผลไม้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ต้ม นึ่ง ผัด ทอด หรือการรับประทานสด เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของอาหาร การรับรู้รสชาติและกลิ่นของอาหาร ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสและการทำงานร่วมกัน เช่นการทำอาหารจากไข่

๖. การเพาะปลูก เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้การบูรณาการจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์โดยทำความเข้าใจความต้องการของสิ่งมีชีวิตในโลก และช่วยให้เด็กเข้าใจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยการสังเกต เปรียบเทียบ และการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบและเรียนรู้ด้วยตนเอง

๗. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่让孩子ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงนอกห้องเรียน จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา หรือ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด สวนสมุนไพรวัด ไปรษณีย์ พิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก โดยครูและเด็กร่วมกันวางแผนศึกษาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ การเดินทาง และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการไปศึกษานอกสถานที่

๘. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมให้เด็กสมมติตนเองเป็นตัวละคร และแสดงบทบาทต่างๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทาน เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความรู้สึกของเด็กในการแสดง เพื่อให้เด็กเข้าใจเรื่องราว ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ๆ ควรใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติ เช่น หุ่นสวมศีรษะ ที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบต่างๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

๙. การร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จังหวะ และการแสดงท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง ครูหรือผู้สอนควรเลือกให้เหมาะกับวัยของเด็ก

๑๐. การเล่นเกม เป็นกิจกรรมที่นำเกมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา และ การทำงานเป็นกลุ่ม เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน

๑๑. การแสดงละคร เป็น กิจกรรมที่เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการลำดับเรื่องราว การเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวจากนิทาน การใช้ภาษาในการสื่อสารของตัวละคร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจบุคลิกลักษณะของตัวละครที่เด็กสวมบทบาท สื่อที่ใช้ เช่น ชุดการแสดงที่สอดคล้องกับ บทบาทที่ได้รับ บทสนทนาที่เด็กใช้ฝึกสนทนาประกอบการแสดง

๑๒. การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ครูหรือผู้สอนกำหนด เพื่อให้เด็กได้ฝึกการแก้ปัญหา เช่น น้ำท่วม โรคระบาด พบคนแปลกหน้า

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดกิจกรรมควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าและมีโอกาส ค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด

๒. ผู้สอนควรยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายของเด็กและให้โอกาสเด็กได้ฝึกคิดแสดงความคิดเห็น ฝึกตั้งคำถาม

๓. การจัดกิจกรรมอาจเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อช่วยให้เด็กสนใจและสนุกสนานยิ่งขึ้น

๔. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรม หรือหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิด ที่ชวนให้เด็กคิดหาคำตอบหรือการใช้อุปมาอุปไมยที่มีคำตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” หรือมีคำตอบให้เด็กเลือกและผู้สอนควรให้เวลาเด็กคิดคำตอบ

๕. ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ การประกอบอาหาร การปลูกพืช อาจใช้เวลาานมากกว่าที่กำหนดไว้

๖. ควรสรุปสิ่งต่างๆที่ได้เรียนรู้ให้เด็กเข้าใจ ซึ่งครูหรือผู้สอน อาจใช้คำถาม เพลง คำคล้องจอง เกม การเรียนรู้ แผนภูมิ แผนผังกราฟิก ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือ และตาให้ประสานสัมพันธ์กัน
๒. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ชื่นชมในสิ่งที่สวยงาม
๓. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๔. เพื่อส่งเสริมการแสดงออกและความมั่นใจในตนเอง
๕. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม
๖. เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา
๗. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต และการแก้ปัญหา
๘. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

๑. การวาดภาพและระบายสี เช่น การวาดภาพด้วยสีเทียน หรือสีไม้ การวาดภาพด้วยสีน้ำ
๒. การเล่นกับสีน้ำ เช่น การหยดสี การเทสี การเป่าสี ละเลงสีด้วยนิ้วมือ
๓. การพิมพ์ภาพ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยฟิซ การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่างๆ
๔. การปั้น เช่น การปั้นดินเหนียว การปั้นแป้งปั้น การปั้นดินน้ำมัน การปั้นแป้งขนมปัง
๕. การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น การพับใบตอง การฉีกกระดาษเส้น การตัดภาพต่างๆ
๖. การประดิษฐ์
๗. การประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์เศษวัสดุ การร้อย การสาน

สื่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๑. การวาดภาพและระบายสี

- ๑.๑ สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- ๑.๒ พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- ๑.๓ กระดาษ
- ๑.๔ เลือกลูม หรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- ๒.๑ การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- ๒.๒ การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- ๒.๓ การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- ๒.๔ การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- ๒.๕ การเล่งสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- ๓.๑ แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย
- ๓.๒ แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทราย
- ๓.๓ กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่างๆ ไม้nardแบ่ง

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่นๆที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็กปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว

แนวการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๑. เตรียมจัดโต๊ะและอุปกรณ์ให้พร้อม และเพียงพอก่อนทำกิจกรรม โดยจัดไว้หลายๆกิจกรรม และอย่างน้อย ๓-๕ กิจกรรม เพื่อให้เด็กมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมที่สนใจ

๒. ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อฝึกให้เด็กมีวินัยในการอยู่ร่วมกัน

๓. การจัดให้เด็กทำกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบ และทยอยเข้าทำกิจกรรม โดยจัดโต๊ะละ ๕-๖ คน

๔. การเปลี่ยนและหมุนเวียนทำกิจกรรม ต้องสร้างข้อตกลงกับเด็กให้ชัดเจน เช่น หากกิจกรรมใด มีเพื่อนครบจำนวนที่กำหนดแล้ว ให้คอยจนกว่าจะมีที่ว่าง หรือให้ทำกิจกรรมอื่นก่อน

๕. กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมใหม่ หรือการใช้วัสดุ อุปกรณ์ใหม่ ครูจะต้องอธิบายวิธีการทำ วิธีการใช้ วิธีการทำความสะอาด และการเก็บของเข้าที่

๖. เมื่อทำงานเสร็จหรือหมดเวลา ควรเตือนให้เด็กเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เข้าที่ และช่วยกันดูแลห้องให้สะอาด

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้เด็กทำทุกวัน วันละ ๓-๕ กิจกรรม และให้ เด็กเลือกทำอย่างน้อย ๑-๒ กิจกรรมตามความสนใจ ควรเน้นกระบวนการทางศิลปะของเด็กและไม่เน้นให้ เด็กทำเหมือนกันทั้งห้อง

๒. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก

๓. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบพร้อมทั้งสาธิตให้ดูจนเข้าใจ เช่น การใช้พู่กันหรือกาบ จะต้องปาดพู่กันหรือกาบนั้นกับขอบภาชนะที่ใส่ เพื่อไม่ให้กาบหรือสีไหลเลอะเทอะ

๔. ควรให้เด็กทำกิจกรรมอิสระ หรือเป็นกลุ่มย่อย เพื่อฝึกการวางแผน และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น

๕. ควรแสดงความสนใจ และชื่นชมผลงานของเด็กทุกคน และนำผลงานของเด็กทุกคนหมุนเวียนจัดแสดงที่ป้ายนิเทศ

๖. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมเดียวทุกครั้ง ควรชักชวนให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมสร้างสรรค์แต่ละประเภทพัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกัน และเมื่อเด็กทำตามคำแนะนำได้ ควรให้แรงเสริมทางบวกทุกครั้ง

๗. เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ควรให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือภาพที่วาด โดยครูหรือผู้สอนบันทึกเรื่องราว ที่เด็กเล่า และวันที่ที่ทำ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าและระดับพัฒนาการของเด็ก โดยเขียนด้วยตัวบรรจงและให้ เด็กเห็นสื่ามือในการเขียนที่ถูกต้อง

๘. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็ก

๔. กิจกรรมการเล่นตามมุม

กิจกรรมการเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือกำหนดเป็นพื้นที่เล่นที่จัดไว้ในห้องเรียน ซึ่งพื้นที่หรือมุมต่างๆเหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย เด็กอาจจะเลือกทำกิจกรรมที่ครูจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

๒. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีวินัยเชิงบวกรู้จักการรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้อภัย

๓. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อม

๔. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา

๕. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน

๖. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ การสังเกต และการทดลอง

๗. เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

๘. เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย

๙. เพื่อส่งเสริมให้เด็กฝึกคิด วางแผน และตัดสินใจในการทำกิจกรรม

๑๐. เพื่อส่งเสริมให้มีทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

๑๑. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน ความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และเล่นตามมุมเล่นในช่วงเวลาเดียวกัน อย่างอิสระ

๒. การจัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ ควรจัดอย่างน้อย ๓-๕ มุม ดังตัวอย่างมุมเล่นหรือ มุมประสบการณ์ ดังนี้

๒.๑ มุมบล็อก เป็นมุมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับมิติสัมพันธ์ผ่านการสร้าง

๒.๒ มุมหนังสือ เป็นมุมที่เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จากการฟัง การพูด การอ่าน การเล่าเรื่อง หรือการยืม – คืน หนังสือ

๒.๓ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา เป็นมุมที่เด็กได้เรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว ผ่านการเล่นทดลองอย่างง่าย

๒.๔ มุมเครื่องเล่นสัมผัส เป็นมุมที่เด็กจะได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การสร้างสรรค์ เช่น การร้อย การสาน การต่อเข้า การถอดออก ฯลฯ

๒.๕ มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของแต่ละอาชีพหรือแต่ละหน้าที่ที่เด็กๆเลียนแบบบทบาท

สื่อกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่นต่างๆ เช่น

๑.๑ มุมบ้าน

๑) ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เตา กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีด พลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง

๒) เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา

๓) เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง หวี ตลับแป้ง กระจก ขนาดเห็นเต็มตัว

๔) เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช้แล้ว

๕) โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง

๖) ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

๑) เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ

๒) อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๓) เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง

๑.๓ มุมร้านค้า

๑) กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้แล้ว

๒) ผลไม้จำลอง ผักจำลอง

๓) อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๔) ป้ายชื่อร้าน

๕) ป้ายชื่อผลไม้ ผักจำลอง

๒. มุมบล็อก

๒.๑ ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ กัน เช่นบล็อกตัน บล็อกโต๊ะ จำนวนตั้งแต่ ๙๐๐ ชิ้นขึ้นไป

๒.๒ ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้

๒.๓ ภาพถ่ายต่างๆ

๒.๔ ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตาม รูปทรง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

๓.๑ หนังสือภาพนิทาน หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้นๆ พร้อมภาพ

๓.๒ ชั้นหรือที่วางหนังสือ

๓.๓ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื่อ พรม หมอน

๓.๔ สมุดเขียนนิทานหนังสือกลับบ้าน

๓.๕ อุปกรณ์สำหรับการเขียน

๓.๖ อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเสียง แผ่นนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง

๔. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

๔.๑ วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่างๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ

๔.๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง

แนวการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. แนะนำมุมเล่นใหม่ เสนอแนะวิธีใช้ การเล่นของเล่นบางชนิด

๒. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการเล่น

๓. ครูเปิดโอกาสให้เด็กคิด วางแผน ตัดสินใจเลือกเล่นอย่างอิสระ เลือกทำกิจกรรมที่จัดขึ้น ตามความสนใจของเด็กแต่ละคน

๔. ขณะเด็กเล่น / ทำงาน ครูอาจชี้แนะ หรือมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็กได้

๕. เด็กต้องการความช่วยเหลือและคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็กพร้อมทั้งจดบันทึกพฤติกรรมที่น่าสนใจ

๖. เตือนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนหมดเวลาเล่น ประมาณ ๓ - ๕ นาที

๗. ให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

๑. ขณะเด็กเล่น ครูต้องสังเกตความสนใจในการเล่นของเด็ก หากพบว่ามุมใด เด็กส่วนใหญ่ ไม่สนใจที่จะเล่นควรเปลี่ยนหรือจัดสื่อในมุมเล่นใหม่ เช่น มุมบ้าน อาจดัดแปลงหรือเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนเป็น มุมร้านค้า มุมเสริมสวย มุมหมอ ฯลฯ

๒. หากมุมใดมีจำนวนเด็กในมุมมากเกินไปควรเปิดโอกาสให้เด็กเลือกเล่นมุมใหม่

๓. หากเด็กเลือกมุมเล่นมุมเดียวเป็นระยะเวลานาน ควรชักชวนให้เด็กเลือกมุมอื่นๆ ด้วย เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านอื่นๆด้วย

๔. การจัดสื่อหรือของเล่นในแต่ละมุม ควรมีการทำความสะอาด และสับเปลี่ยนหรือ เพิ่มเติมเป็นระยะโดยคำนึงถึงลำดับขั้นการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

๕. กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อเคลื่อนไหวร่างกายออกกำลังกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
๒. เพื่อส่งเสริมให้มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. เพื่อปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เพื่อเรียนรู้การระมัดระวัง รักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
๖. เพื่อฝึกการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๗. เพื่อส่งเสริมให้มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมรอบตัว
๘. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก

ขอบข่ายของกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

ลักษณะกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งที่ครูควรจัดให้เด็กได้เล่น ได้แก่

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆ

เช่น

- ๑.) เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น
- ๒.) เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก
- ๓.) เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
- ๔.) ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- ๕.) ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- ๖.) เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง

๒. การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็กๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปต่างๆ ได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย ฟิมพ์ขนม ที่ดักทราย

ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคา ทำขอบกั้น เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

๓. การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียด ให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาตร

อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเลื้อยผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

๔. การเล่นเกมในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับเด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภท ฝาใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เตา ชาม อ่าง เตาไรต์ เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติ เป็นบุคคลใน ครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับพลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้าน จริง ๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นเกมสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

๕. การเล่นเกมในมุมช่างไม้

เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้ทำงาน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

๖. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่งู โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำเกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกลบที่ไม่ดีต่อตนเอง

สื่อกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

๑. การเล่นเกมการเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น

- ๑.๑ เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น
- ๑.๒ เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก
- ๑.๓ เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
- ๑.๔ ราวโหนดขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- ๑.๕ ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- ๑.๖ เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง

๒. การเล่นเกมทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็กๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปต่างๆ ได้และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย ฟิม์พชนม ที่ดักทราย

ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคา ทำขอบกั้น เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยคลานไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

๓. การเล่นเกมน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาณ อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสื้อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

๔. การเล่นเกมในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภท ฝ้ายใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เตา ชาม อ่าง เตาไรต์ เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติเป็นบุคคลใน ครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับพลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริงๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นเกมสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

๕. การเล่นเกมในมุมช่างไม้

เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อ ให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้ทำงาน และส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

๖. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่น ของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่งู โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำ เกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกล้มใจที่ไม่ดีต่อตนเอง

แนวการจัดกิจกรรม

๑. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง
๒. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม
๓. สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด
๔. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและใช้เวลาเล่นนานพอควร
๕. ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่น บ้านตุ๊กตา เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกกลวง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬา สำหรับเด็ก เล่น เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (เดินกะลา ฯลฯ)
๖. ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกัน กับเพื่อน ของเด็กอย่างใกล้ชิด
๗. เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย
๘. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

ข้อเสนอแนะ

๑. หมั่นตรวจตราเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ประกอบให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้การ ได้ดีอยู่เสมอ
๒. ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน อย่างน้อยวันละ ๓๐ นาที
๓. ขณะเด็กเล่นกลางแจ้ง ครูต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อระมัดระวังความ ปลอดภัยในการ เล่น หากพบว่าเด็กแสดงอาการเหนื่อย อ่อนล้า ควรให้เด็กหยุดพัก
๔. ไม่ควรนำกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษามาใช้สอนกับเด็กระดับปฐมวัย เพราะยังไม่เหมาะสมกับวัย
๕. หลังจากเลิกกิจกรรมกลางแจ้ง ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก ไม่ควรให้เด็ก รับประทานอาหาร กลางวันหรือดื่มนมทันที เพราะอาจทำให้เด็กอาเจียน เกิดอาการจุกแน่นได้

๖. เกมการศึกษา

เกมการศึกษา (Didactic games) เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญาช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานการศึกษา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จัก สังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมจะช่วยฝึกทักษะความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสำหรับเด็กวัย ๔-๖ ปี มีจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต จำแนกและเปรียบเทียบ
๒. เพื่อฝึกการแยกประเภท การจัดหมวดหมู่
๓. เพื่อส่งเสริมการคิดหาเหตุผล และตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้
๕. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๖. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ประเภทของเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่ เช่น จับคู่ภาพเหมือน จับคู่ภาพกับเงา จับคู่ภาพกับโครงร่าง จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ใน ภาพหลัก จับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม จับคู่ภาพที่สมมาตร จับคู่ ภาพแบบอนุกรม ฯลฯ

๒. เกมต่อภาพให้สมบูรณ์ (Jigsaws) หรือภาพตัดต่อ
๓. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
๔. เกมเรียงลำดับ
๕. เกมการจัดหมวดหมู่
๖. เกมการศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต้)
๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
๘. เกมพื้นฐานการบวก
๙. เกมหาความสัมพันธ์ตามลำดับที่กำหนด

สื่อเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่

เพื่อให้เด็กได้ฝึกสังเกตสิ่งที่เหมือนกันหรือต่างกันซึ่งอาจเป็นการเปรียบเทียบภาพต่างๆ แล้วจัดเป็นคู่ๆ ตามจุดมุ่งหมายของเกมแต่ละชุด เกมประเภทจับคู่นี้สามารถแบ่งได้หลายแบบ ดังนี้

- ๑.๑ เกมจับคู่ภาพที่เหมือนกันหรือจับคู่สิ่งของเดียวกัน
- ๑.๒ เกมจับคู่ภาพสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน
- ๑.๓ เกมจับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- ๑.๔ เกมจับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- ๑.๕ เกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กันแบบอุปมาอุปไมย
- ๑.๖ เกมจับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

๒.๑ ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก

๒.๒ ภาพตัดต่อแบบมิติสัมพันธ์

๓. เกมจัดหมวดหมู่

๓.๑ ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ

๓.๒ ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน

๓.๓ ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

๔.๑ โดมิโนภาพเหมือน

๔.๒ โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

๕.๑ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง

๕.๒ เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานการบวก

แนวการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา

๑. แนะนำกิจกรรมใหม่

๒. สาธิต / อธิบาย วิธีเล่นเกมอย่างเป็นขั้นตอนตามประเภทของเกม

๓. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล

๔. ขณะที่เด็กเล่นเกม ครูเป็นเพียงผู้แนะนำ

๕. เมื่อเด็กเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จเรียบร้อย ควรให้เด็กตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง หรือร่วมกันตรวจกับเพื่อน หรือครูเป็นผู้ช่วยตรวจ

๖. ให้เด็กนำเกมที่เล่นแล้วเก็บใส่กล่อง เข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งก่อนเล่นเกมชุดอื่น

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดประสบการณ์เกมการศึกษาในระยะแรก ควรเริ่มสอนโดยใช้ของจริง เช่น การจับคู่ ครอบ แบ่งที่เหมือนกัน หรือการเรียงลำดับครอบแบ่งตามลำดับสูง - ต่ำ

๒. การเล่นเกมในแต่ละวัน อาจจัดให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และเกมชุดเก่า

๓. ครูอาจให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเกมกับครูที่ละกลุ่ม หรือสอนทั้งชั้นตามความเหมาะสม

๔. ครูอาจให้เด็กที่เล่นได้แล้ว มาช่วยแนะนำกติกาการเล่นในบางโอกาสได้

๕. การเล่นเกมการศึกษา นอกจากใช้เวลาในช่วงกิจกรรมเกมการศึกษาตามตารางกิจกรรม ประจำวัน แล้วอาจให้เด็กเลือกเล่นอิสระในช่วงเวลากิจกรรมการเล่นตามมุมได้

๖. การเก็บเกมที่เล่นแล้ว อาจเก็บใส่กล่องเล็กๆ หรือใส่ถุงพลาสติกหรือใช้ยางรัดแยก แต่ละเกม แล้วจัดใส่กล่องใหญ่รวมไว้เป็นชุด

หน่วยการจัดประสบการณ์

กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ตลอดปีการศึกษาทั้ง ๒ ภาคเรียน ชั้นเรียนละ ๔๐ หน่วยดังนี้

หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/สาระที่ควรเรียนรู้	หมายเหตุ
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ปฐมนิเทศ	
		๑. การพูดแนะนำชื่อของตนเอง ชื่อจริง ชื่อเล่น ๒. การแนะนำชื่อ ชื่อครู ชื่อพี่เลี้ยง สัญลักษณ์ประจำตัว ๓. การแนะนำสถานที่ (เดินสำรวจ) ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องอาหาร ๔. การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร ๕. การปฏิบัติตนตามมารยาทไทย การสวัสดี การขอบคุณ การขอโทษ	
๒	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	โรงเรียนของเรา	
		๑. พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ ๒. ชื่อโรงเรียนและสถานที่ในโรงเรียน ๓. สำรวจอาคารต่างๆในโรงเรียน ๔. บุคลากรในโรงเรียน ๕. มารยาทในโรงเรียน ๖. สร้างข้อตกลงและการปฏิบัติของห้องเรียน	
๓	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ตัวเรา	บูรณาการวิทยาศาสตร์ (สะเต็ม)
		๑. การดูแลสุขภาพอนามัย ๒. ความแตกต่างของเพศชาย เพศหญิง ๓. หน้าที่และความสำคัญของอวัยวะต่างๆ ๔. การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ๕. การดูแลรักษาและป้องกันอันตราย ๖. การรักษาความสะอาดร่างกายการแปรงฟัน ๗. การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง	
๔	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หนูทำได้	
		๑. ระวังรักษาความสะอาดของร่างกายและ การมีสุขอนามัยที่ดี ๒. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน - การล้างมือ - การแต่งกาย - การรับประทานอาหาร - การใช้ห้องน้ำห้องส้วม - การเก็บของใช้ส่วนตัว - การปูและเก็บเครื่องนอน	
๕	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ครอบครัวมีความสุข	บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น
		๑. สมาชิกในครอบครัว (เครือญาติ) ๒. จำนวนสมาชิกในครอบครัว ๓. บทบาทหน้าที่สมาชิกในครอบครัว	

		๔. การปฏิบัติตนต่อบุคคลในครอบครัว ๕. อาชีพของบุคคลในครอบครัว	
๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	อาหารดีมีประโยชน์ ๑. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๒. รสชาติของอาหาร ๓. สุขนิสัยและมารยาทในการรับประทานอาหาร ๔. ประโยชน์ของอาหาร ๕. วิธีการประกอบอาหาร ๖. การประกอบอาหารต้มจืดเต้าหู้หมูสับ	บูรณาการ วิทยาศาสตร์ บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฝน ๑. สมบัติของน้ำ ๒. เหตุการณ์ที่สัมพันธ์กับการเกิดฝน ๓. การปฏิบัติตนเมื่อฝนตก ๔. การบอกอาการเมื่อเจ็บป่วย ๕. โครงการตามพระราชดำริฯ	บูรณาการบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อยเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ข้าว ๑. ข้าวประเภทต่าง ๆ เช่น ข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวสุก ๒. ลักษณะของต้นข้าว ๓. ขั้นตอนในการทำนา ๔. ประเพณีที่เกี่ยวกับข้าว ๕. อาหารที่ทำมาจากข้าว ๖. การทำขนม แพนเค้ก	บูรณาการบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อยเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๙	เรื่องราวเกี่ยวกับตัว เด็ก	ปลอดภัยไว้ก่อน ๑. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและ ผู้อื่น ในกิจวัตรประจำวัน ๒. ความปลอดภัยจากการเล่นของเล่นและ การเล่นในสนามเด็กเล่น ๓. การระวังภัยจากสถานที่และอุปกรณ์ เสี่ยงอันตราย ของมีคม สัตว์ มีพิษและ คนแปลกหน้า	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๑๐	บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก	วันเฉลิมพระชนพรรษา ๑. พระราชประวัติ ๒. พระผู้ทรงเป็นจอมทัพไทย ๓. พระผู้ทรงปลุกจิตสำนึกในการทำมาดี ๔. การแสดงความจงรักภักดี ๕. การจำแนกเงินเหรียญ	
๑๑	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ของเล่นของใช้ ๑. การแยกของใช้ส่วนตัวและส่วนรวม ๒. ลักษณะของเล่นของใช้ ๓. การเก็บของเล่นของใช้	บูรณาการ หลักสูตรด้าน ทุจริต

		๔. การปฏิบัติตนในการเล่น ๕. การใช้วัสดุและของเล่นของใช้อย่างคุ้มค่า	
๑๒	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	รักเมืองไทย ๑. ประเทศไทยสี่ภาค ๒. ดอกไม้ประจำชาติไทย ๓. ภาษาและพยัญชนะไทย ๔. สถานที่สำคัญในท้องถิ่น ๕. ของหวาน ขนมไทย ๖. มารยาทไทย การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๑๓	บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก	วันแม่ ๑. พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ จากหนังสือเรื่องแม่จำ ๒ .ความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ ๓. สัญลักษณ์ของวันแม่แห่งชาติ ๔. การปฏิบัติตนต่อแม่แห่งชาติและแม่ของเรา ๕. การทำบัตรอวยพรวันแม่ ๖. การร้อยกำไล กราบแม่	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๑๔	บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก	ชุมชน ๑. ชื่อชุมชนของเราสถานที่สำคัญในชุมชน ๒. สถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน (วัดแปลง๒ , ตลาด, ๗-๑๑,พระธาตุ ดอยเก็ง,ทะเลสาบดอยเต่า ๓. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีในชุมชน ๔. การคิดแยกขยะ (ขยะเปียก/ขยะแห้ง) ๕. อาชีพในชุมชน (ตำรวจ ,ทหาร, หมอ,ประมง,ค้าขาย)	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๑๕	ธรรมชาติรอบตัว เด็ก	ต้นไม้ที่รัก ๑. ชื่อและส่วนประกอบของต้นไม้ ๒. รูปร่างและลักษณะของใบไม้ ๓. การปลูกต้นไม้ การดูแลต้นไม้ ๔. ประโยชน์ของต้นไม้ ๕. การประกอบอาหารจากพืช	บูรณาการบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อยเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๑๖	ธรรมชาติรอบ ตัวเด็ก	ดิน หิน ทราย ๑. สังเกตลักษณะ ดิน หิน ทราย ๒. ในดิน หิน ทรายจะมีสิ่งมีชีวิตและ สิ่งไม่มีชีวิตอยู่ ๓. ประโยชน์ของดิน หิน ทราย ๔. การปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติ รอบตัว เห็นคุณค่าดิน หิน ทรายอยู่ได้นานๆ	บูรณาการ วิทยาศาสตร์ บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น

๑๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	สัตว์น่ารัก	บูรณาการวิทยาศาสตร์
		๑. ลักษณะของสัตว์น้ำ ๒. ประเภทของสัตว์สัตว์แต่ละชนิดมีรูปร่าง ลักษณะ และขนาดแตกต่างกัน ๓. สัตว์แต่ละชนิดมีธรรมชาติความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ๔. การป้องกันอันตรายและความปลอดภัยจากสัตว์ ๕. ความเมตตา กรุณาต่อสัตว์ ๖. การสังเกต จับคู่เปรียบเทียบ จำแนก จัดกลุ่มสัตว์	
๑๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	คมนาคม	
		๑. ความสำคัญของยานพาหนะ ๒. ยานพาหนะทางบก ๓. ยานพาหนะทางน้ำ ๔. ยานพาหนะทางอากาศ ๕. การปฏิบัติตามกฎจราจร	
๑๙	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	บูรณาการหลักสูตรด้านทุจริต
		- การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ของเล่น - การรับประทานอาหาร - การเข้าแถว - การเก็บของใช้ส่วนตัว - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย - การแบ่งปัน - การแต่งกาย - การทำกิจวัตรประจำวัน (การใช้น้ำ ไฟฟ้า กระดาษ การทิ้งขยะ)	
๒๐	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ความสะอาดและความไม่ทนต่อการทุจริต	บูรณาการหลักสูตรด้านทุจริต
		- ของเล่น - การรับประทานอาหาร - การเข้าแถว - การเก็บของใช้ส่วนตัว - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย - การแบ่งปัน - การแต่งกาย - การทำกิจวัตรประจำวัน	

๒๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	รู้รอบปลอดภัย	บูรณาการบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อยเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน
		๑. การระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเอง ๒. ไฟฟ้ามีประโยชน์มากมายแต่มีอันตรายมากเช่นกัน ๓. การปฏิบัติตัวเมื่อได้ยินสัญญาณเตือนภัยการช่วยเหลือตนเอง เมื่อเกิดเหตุร้าย ๔. การสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เป็นสัญญาณเตือนภัย เช่น กลิ่นเหม็นไหม้ เสียงกระจกแตก เสียงที่ดังมากๆ ๕. การปฏิบัติตนและป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง เมื่ออยู่ในสถานที่สาธารณะ เมื่อพลัดหลงกับพ่อแม่	
๒๒	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	วันลอยกระทง	บูรณาการ วิทยาศาสตร์ บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
		๑. ความเป็นมาและความสำคัญของวันลอยกระทง ๒. กิจกรรมในวันลอยกระทง ๓. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในแม่น้ำ ๔. ส่วนประกอบของกระทง ๕. ลักษณะรูปร่างฐานกระทง ๖. รูปร่าง ขนาด พื้นที่ของฐานกระทงที่มีผลต่อ การจมการลอย	
๒๓	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	กลางวันกลางคืน	บูรณาการ วิทยาศาสตร์ บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
		๑. ลักษณะของดวงอาทิตย์ ๒. ลักษณะของดวงจันทร์ ๓. ความแตกต่างระหว่างกลางวันและ กลางคืน ๔. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในเวลา กลางวันและกลางคืน ๕. สัตว์ที่ออกหากินในเวลากลางวันและ กลางคืน	
๒๔	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันชาติ	
		๑.วันชาติของประเทศไทยตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีซึ่งเป็นวันพระบรมราชสมภพ (วันเกิด) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ๒.วันที่ ๕ ธันวาคมถือเป็นวันพ่อแห่งชาติเนื่องจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ทรงเป็น ผู้มีพระคุณแก่ชาติเปรียบเสมือนพ่อของชาวไทย ๓. ความสำคัญของวันชาติและพระคุณพ่อ ๔. ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ๕. การรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	
๒๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	บูรณาการ กิจกรรมบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อยเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน
		๑. กิจกรรมเสี่ยงกับความปลอดภัย ๒. กิจกรรมมาดูลูกกัน ๓. กิจกรรมเรือใบเล่นลม ๔. กิจกรรมลดการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ๕. กิจกรรมนักผจญเพลิงตัวจิ๋ว	

๒๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เทคโนโลยีสื่อสาร	บูรณาการ กิจกรรมบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อยเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน
		๑. การสื่อสารทางโทรศัพท์ ๒. การเดินทางของเสียงผ่านโทรศัพท์ ๓. การประดิษฐ์โทรศัพท์ตามวิธีการ ข้อสงสัย ของตนเองเพื่อหา คำตอบจากวัสดุที่กำหนดให้ ๔. การทดสอบการได้ยินเสียงของโทรศัพท์ กระดาษที่ประดิษฐ์จาก กรวยที่มีขนาด, รูปร่าง,ความยาวของเชือกต่างกัน ๕. การสื่อสารทางอื่นๆ ได้แก่ วิทยุ โทรศัพท์	
๒๗	บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก	วันขึ้นปีใหม่	บูรณาการ คณิตศาสตร์
		๑. ประวัติความเป็นมาของวันขึ้นปีใหม่ ๒. ประเพณีในวันขึ้นปีใหม่ ๓. การปฏิบัติตนในวันขึ้นปีใหม่ ๔. ความสำคัญของการอวยพรให้ผู้อื่น ๕. ข้อควรปฏิบัติในการจัดงานวันขึ้นปีใหม่ ๖. การนับจำนวนและแสดงจำนวน ๑ - ๘ ๗. การจำแนก จัดกลุ่มจำนวน ๘. การต่อเติมแบบรูป	
๒๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สนุกกับตัวเลข	บูรณาการ คณิตศาสตร์
		๑. นับและแสดงจำนวน ๑ - ๘ ๒. การรวมสิ่งต่างๆ สองกลุ่ม และบอกจำนวน ที่เกิดจากการรวมสิ่ง ต่างๆ สองกลุ่มมีผลรวมไม่ เกิน ๑๐ ๓. การแยกกลุ่มออกจากกลุ่มใหญ่และบอก จำนวนที่เหลือเมื่อแยกกลุ่ม ย่อยที่มีจำนวนไม่เกิน ๑๐ ๔. เปรียบเทียบจำนวนของสิ่งต่างๆ เช่น เท่ากันหรือไม่เท่ากัน มากกว่าหรือน้อยกว่า ๕. เรียงลำดับที่ของสิ่งต่างๆ ไม่เกิน ๓ สิ่ง	
๒๙	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	รูปร่างรูปทรงขนาด	บูรณาการ คณิตศาสตร์
		๑. ลักษณะวัสดุทรงสี่เหลี่ยม ๒. วัสดุทรงสี่เหลี่ยมรอบตัวเรา ๓. เปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง ของวัสดุทรงกลมและทรง สี่เหลี่ยม ๔. จำแนกวัสดุทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยม และรูปวงกลม รูปสี่เหลี่ยม ๕. ประโยชน์ของทรงสี่เหลี่ยม	
๓๐	บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก	วันเด็ก-วันครู	
		๑. ความสำคัญของวันเด็ก ๒. หน้าที่ของเด็ก ๓. วันเสาร์ที่ ๒ ของเดือนมกราคมของทุกปี ถือเป็นวันเด็กแห่งชาติ ๔. ความสำคัญของวันครู ๕. หน้าที่ของเด็กที่ปฏิบัติต่อครู	

๓๑	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	โลกสวยด้วยสีส้ม	บูรณาการวิทยาศาสตร์
		๑. ประเภทของสี - สีจากธรรมชาติ - สีที่มนุษย์สร้างขึ้น ๒. แม่สี และการผสมสี ๓. สีแทนสัญลักษณ์ (สีของธงชาติไทย) ๔. สีที่ได้จากพืชผัก ผลไม้ ๕. การทำวันสีจากสีธรรมชาติ	
๓๒	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูหนาว	บูรณาการวิทยาศาสตร์ บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น
		๑. ฤดูกาล ๓ ฤดู ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ลักษณะทั่วไปของฤดูหนาว ๒. สภาพอากาศในฤดูหนาว ลมหนาว การเกิด ลม ๓. อากาศร้อน อากาศเย็น การเคลื่อนตัวของ อากาศ ๔. การรักษาสุขภาพของตนเองในฤดูหนาว ๕. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในฤดู หนาว พืช ผัก ผลไม้ในฤดูหนาว	
๓๓	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	แรงและพลังงาน	บูรณาการวิทยาศาสตร์
		๑.ในชีวิตประจำวันมีการออกแรงกระทำสิ่ง ต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ๒. แรงมีผลทำให้สิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงรูปร่าง และการเคลื่อนที่ ๓. แสงและไฟฟ้าได้มาจากแหล่งพลังงาน เช่น ดวงอาทิตย์ ลม น้ำ เชื้อเพลิง ๔. แสงช่วยให้เรามองเห็น เมื่อมีสิ่งต่าง ๆ ไปบังแสงจะเกิดเงา ๕. ไฟฟ้าทำให้สิ่งของเครื่องใช้บางอย่างทำงาน ได้	
๓๔	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เสียงรอบตัว	บูรณาการกิจกรรมบ้าน นักวิทยาศาสตร์น้อยเพื่อการพัฒนายั่งยืน
		๑. เสียงเกิดจากการสั่นของสิ่งต่าง ๆ ๒. เสียงที่เกิดจากแหล่งที่มาของเสียง แตกต่างกันจะไม่เหมือนกัน ๓. การมีสมาธิในการฟังเสียง - การแยกเสียงดัง เสียงเบา - วัตถุต่างกันทำให้เกิดเสียงต่างกัน ๔. เสียงสื่อสัญญาณสำคัญต่าง ๆ เช่น เสียงไซเรนของรถพยาบาล เสียงนาฬิกาปลุก เสียงกริ่งประตู ๕. การดูแลรักษาหู - การป้องกันอันตรายจากเสียงดัง - มารยาทในการใช้เสียง	
๓๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	รักการอ่าน	บูรณาการภาษาไทย
		๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและ ตัวหนังสือ จากหนังสือภาพ ๒. การอ่านหนังสือนิทานโดยใช้การอ่านร่วมกัน ๓. การอ่านแบบชี้แนะ	

		๔. การอ่านอิสระ ๕. การทำหนังสือนิทาน ๔ ช่อง	
๓๖	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ปริมาตร น้ำหนัก ๑. ปริมาตรของสิ่งต่างๆ ๒. การเปรียบเทียบปริมาตรของสิ่งต่างๆ ในภาชนะที่ขนาดแตกต่างกัน ๓. เสียงที่เกิดจากขวดน้ำที่มีปริมาตร แตกต่างกัน ๔. การเรียนรู้เรื่องน้ำหนัก ๕. การเปรียบเทียบน้ำหนักของสิ่งต่างๆ	บูรณาการคณิตศาสตร์
๓๗	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ค่านิยมไทย ๑. ฉันเป็นคนไทย ๒. ฉันภูมิใจในความเป็นไทยที่มีวันสำคัญ ของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ๓. คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ มีวัฒนธรรมประเพณีประจำชาติและท้องถิ่น ๔. คนไทยมีมารยาทดี มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีความกตัญญู	บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น
๓๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูร้อน ๑. สภาพอากาศในฤดูร้อน ๒. การแต่งกายในฤดูร้อน ๓. อาหารในฤดูร้อน ๔. โรคที่พบในฤดูร้อนและการป้องกัน ๕. ประเพณีและวัฒนธรรมไทย (วันสงกรานต์)	
๓๙	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร - การรับประทานอาหาร - การช่วยเหลือเพื่อน - การใช้กระดาษ	บูรณาการหลักสูตรต้านทุจริต
๔๐	ธรรมชาติรอบตัว	โครงการเรื่อง..... (ตามความสนใจของเด็กๆ) ๑.	บูรณาการวิทยาศาสตร์

หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/สาระที่ควรเรียนรู้	หมายเหตุ
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก	ปฐมนิเทศ	
		๑. แนะนำชื่อเด็ก ชื่อครู ชื่อพี่เลี้ยง ชื่อเพื่อน ๒. แนะนำสัญลักษณ์ประจำตัวและของใช้ส่วนตัว ๓. แนะนำเดินสำรวจห้องเรียน ห้องน้ำ โรงอาหาร สนามเด็กเล่น อาคารเรียนและมารยาทในการรับประทานอาหาร ๔. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน ๕. มารยาทไทยการแสดงความรักกล่าวสวัสดิ์ ขอบใจ	
๒	เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคลและ สถานที่แวดล้อม เด็ก	โรงเรียนของเรา	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
		๑. การสำรวจสถานที่ต่างๆในโรงเรียน ๒. การทำแผนผังโรงเรียน ๓. การรู้จักบุคลากรในโรงเรียนและหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียน ๔. การเดินทางมาโรงเรียน ๕. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน และโรงเรียน	
๓	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก	ตัวเรา	บูรณาการ วิทยาศาสตร์ บูรณาการสะ เต็มศึกษา
		๑. บอกชื่ออวัยวะและความสำคัญของอวัยวะนั้น เปรียบเทียบความ แตกต่างของอวัยวะร่างกาย ๒. การเรียนรู้หน้าที่ของอวัยวะของร่างกาย บอกประโยชน์ของอวัยวะ ของร่างกาย ๓. การวิทยาการสาธิตการแปร่งพันปฏิบัติจริงการแปร่งพันอย่าถูกวิธี ๔. การดูแลรักษาและป้องกันอันตรายของอวัยวะ แบ่งกลุ่มสังเกต ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นสาธิตการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๕. การปฏิบัติตนให้มีพลานามัยที่ดี โดยใช้ภาพ สุขบัญญัติ ๑๐	
๔	เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก	หนูทำได้	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
		๑. การล้างมือตาม ๗ ขั้นตอน ๒. การเลือกเครื่องแต่งกายและการแต่งตัว ๓. การใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร ๔. การใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม ๕. การปูและเก็บเครื่องนอน ๖. การเก็บของใช้ส่วนตัว๖. การเก็บของใช้ส่วนตัว	
๕	เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคลสถานที่ สิ่งแวดล้อมเด็ก	ครอบครัวมีสุข	
		๑. ประวัติความเป็นมาของตนเองและบุคคลในครอบครัว ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ๓. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว(การไหว้ในโอกาสต่าง ๆ)	

		๔. บทบาทหน้าที่ของบุคคลในครอบครัว ๕. อาชีพของบุคคลในครอบครัว (การนับและการแสดงจำนวนการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาโดยใช้หนังสือเรื่องผีน้อย)	
๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	อาหารดีมีประโยชน์ ๑. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๒. อาหารที่มีประโยชน์และอาหารที่ไม่มีประโยชน์ ๓. ประโยชน์ของอาหาร ๔. อาหารไทย ๔ ภาค (อาหารของท้องถิ่น) ๕. การประกอบอาหารส้มตำไทย	บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น
๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฝน ๑. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ วัฏจักรของน้ำ ๒. การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อฝนตก ๓. โรคที่พบบ่อยในฤดูฝน และการป้องกัน ๔. โครงการตามพระราชดำริฯ โครงการแก้มลิง ๕. โครงการตามพระราชดำริฯ โครงการฝนหลวง	บูรณาการกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์
๘	ธรรมชาติรอบตัว	ข้าว ๑. ข้าวชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ๒. ขั้นตอนการทำนา ๓. ประเพณีที่เกี่ยวกับข้าว ๔. ประโยชน์ของข้าว ๕. อาหารที่ทำมาจากข้าว ๖. การทำขนมบัวลอย	บูรณาการกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น
๙	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ปลอดภัยไว้ก่อน ๑. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน ๒. ความปลอดภัยจากการเล่นของเล่นและการเล่นใน สนามเด็กเล่น การหลีกเลี่ยงสถานที่เสี่ยงอันตราย ๓. ความปลอดภัยจากของมีคม ๔. ความปลอดภัยจากสัตว์มีพิษ ๕. การระมัดระวังตนเองจากคนแปลกหน้า	
๑๐	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันเฉลิมพระชนพรรษา ๑. พระราชประวัติ ๒. พระผู้ทรงเป็นต้นแบบของความวิริยอุตสาหะ ๓. พระผู้ทรงปลุกจิตสำนึกในการทำความดี ๔. การแสดงความจงรักภักดี ๕. พระราชกรณียกิจ	

๑๑	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ของเล่นของใช้	บูรณาการด้าน ทุจริต
		๑. การรู้จักของเล่นของใช้ ๒. การรู้จักของเล่นของใช้ (การจำแนกและการจัด กลุ่มของเล่นของใช้ตามรูปทรงเรขาคณิต) ๓. อันตรายที่เกิดจากของเล่น และวิธีป้องกัน อันตราย ๔. อันตรายที่เกิดจากของใช้และวิธีป้องกันอันตราย ๕. การเก็บรักษาของเล่นของใช้	
๑๒	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	รักเมืองไทย	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
		๑. พระมหากษัตริย์ไทย ๒. ประเพณีไทย ๔ ภาค ๓. บ้านไทย ๔. วันสำคัญตามประเพณีไทย ๖. หน้าที่ของเด็กในการเป็นพลเมืองดี	
๑๓	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันแม่	บูรณาการ หลักสูตรด้าน ทุจริต
		๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือเรื่องนม จากเต้า ๒. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถรัชกาลที่ ๙ ๓. ความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ ๔. สัญลักษณ์ของวันแม่แห่งชาติ ดอกไม้ และธง ๕. การทำความเคารพและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องต่อแม่ ๖. การทำบัตรอวยพรวันแม่	
๑๔	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ชุมชนของเรา	บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
		๑. สถานที่สำคัญในชุมชน(พระราชวังไกลกังวล) ๒. ชุมชนน่าอยู่(ตลาด วัด โรงเรียน สถานีตำรวจ สถานีรถไฟ และโรงพยาบาล) (วัดแปลง๒ , ตลาด ,๗-๑๑,วัดพระธาตุดอยเก้ง, ทะเลสาบดอยเต่า) ๓. การคัดแยกขยะ(ขยะแห้ง,ขยะเปียก,ขยะมีพิษ,ขยะรีไซเคิล) ๔. อาชีพคนในชุมชน(ค้าขาย ประมง และการท่องเที่ยว) ๕. บุคคลสำคัญในชุมชน	
๑๕	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ต้นไม้ที่รัก	บูรณาการ กิจกรรมบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อยเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน
		๑. ชื่อและลักษณะของต้นไม้ ๒. การจำแนกประเภทของต้นไม้ (ไม้ออก ไม้ผล ไม้ใบ) ๓. การทดลองการดูดน้ำของราก และหน้าที่ของราก ๔. การบำรุงดูแลรักษาต้นไม้ ๕. โทษของการทำลายป่า	

๑๖	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ดิน หิน ทราย	บูรณาการวิทยาศาสตร์
		๑. สังเกตลักษณะ ดิน หิน ทรายจากของจริง บันทึกข้อมูลลักษณะของดิน หิน ทราย โดยการวาดภาพ เปรียบเทียบความแตกต่างของ ดิน หิน ทราย (ขนาด สี ผิวสัมผัส กลิ่น) ๒. การปฏิบัติจริงการใช้ดินหินทรายในการทำเครื่องกรองน้ำ ๓. บอกประโยชน์ของ ดิน หิน ทราย เครื่องใช้ที่ทำจากดิน หิน ทราย ๔. สิ่งมีชีวิตที่อยู่ดิน หิน ทราย สิ่งไม่มีชีวิตที่อยู่ดิน หิน ทราย ๕. การดูแลรักษาธรรมชาติรอบตัว เห็นคุณค่าดิน หิน ทรายอยู่ได้นาน ๆ	
๑๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	สัตว์น่ารัก	บูรณาการวิทยาศาสตร์
		๑. พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือนิทานเรื่องตัวอะไรกำลังมา ลักษณะของสัตว์เลี้ยง ๒. ประเภท รูปร่างลักษณะ และขนาดของสัตว์ที่แตกต่างกัน ๓. การป้องกันอันตรายและความปลอดภัยจากสัตว์ ๔. ประโยชน์ของสัตว์ต่อมนุษย์ ๕. ความเมตตากรุณา ต่อสัตว์ ๖. อาหารสัตว์เลี้ยง	
๑๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	คมนาคม	บูรณาการคณิตศาสตร์
		๑. นับปากเปล่า ๑ - ๒๐ จัดกลุ่มจำแนกยานพาหนะ ๒. นับปากเปล่า ๑ - ๒๐ ท่องคำคล้องจอง นับจำนวนตัวรถไฟ ๓. นับปากเปล่า ๑ - ๒๐ ทดลอง จำแนก จัดกลุ่มของจรวด เปรียบเทียบ แพกับเรือ ๔. นับปากเปล่า ๑ - ๒๐ ฟังนิทานและสนทนาเกี่ยวกับสะพานลอย ๕. นับปากเปล่า ๑ - ๒๐ ฟังนิทานเรื่อง “น้องหนูไม่ระวัง” เล่นบทบาทสมมติข้ามทางม้าลาย	
๑๙	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	บูรณาการหลักสูตรด้านทุจริต
		- การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ของเล่น - การรับประทานอาหาร - การเข้าแถว - การเก็บของใช้ส่วนตัว - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย - การแบ่งปัน - การแต่งกาย	

		- การทำกิจวัตรประจำวัน (การใช้น้ำ ไฟฟ้า กระดาษ การทิ้งขยะ)	
๒๐	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ของเล่น - การรับประทานอาหาร - การเข้าแถว - การเก็บของใช้ส่วนตัว - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย - การแบ่งปัน - การแต่งกาย - การทำกิจวัตรประจำวัน	บูรณาการ หลักสูตรด้าน ทุจริต
๒๑	สิ่งต่างๆรอบตัว เด็ก	รู้รอดปลอดภัย ๑. การประเมินภัยรอบตัวเมื่ออยู่ในสถานที่และสถานการณ์ต่าง ๆ ๒. ภัยพิบัติต่าง ๆ ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ๓. การระวังภัยอัคคีภัย การดูแลช่วยเหลือตนเองเมื่อมีเหตุไฟไหม้ ๔. การสำรวจจุดอันตรายในโรงเรียน และสถานที่อื่น ๆ ที่เด็กอาศัยอยู่ และการปฏิบัติตัวเพื่อให้พ้นภัย ๕ การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กเมื่ออยู่ใน	บูรณาการ กิจกรรมบ้าน นักวิทยาศาสตร์ น้อยเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน
๒๒	เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคลและ สถานที่แวดล้อม เด็ก	วันลอยกระทง ๑. ความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีลอยกระทง ๒. กลีบและฐานกระทง – การชั่งน้ำหนัก ๓. การจม – ลอยโดยการทดลองหาจำนวนกลีบกระทง ที่มากที่สุดที่กระทงไม่จม ๔. การบันทึกและนำเสนอผลการทดลอง ๕. การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแม่น้ำ	บูรณาการ วิทยาศาสตร์ บูรณาการ หลักสูตร ท้องถิ่น
๒๓	ธรรมชาติรอบ ตัวเด็ก	กลางวันกลางคืน ๑. การเกิดกลางวัน-กลางคืน ๒. ลักษณะของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว ๓. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ๔. สิ่งมีชีวิตกลางวัน กลางคืน ๕. กิจกรรมการอ่านร่วมกันจากหนังสือเรื่อง “ปองแบ่งไม่ยอมนอน”	บูรณาการ วิทยาศาสตร์
๒๔		วันชาติ	

	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	๑. วันชาติของประเทศไทยตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีซึ่งเป็นวันพระบรมราชสมภพ (วันเกิด) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ๒. วันที่ ๕ ธันวาคมถือเป็นวันพ่อแห่งชาติเนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงเป็นผู้มีพระคุณแก่ชาติเปรียบเสมือนพ่อของชาวไทย ๓. ความสำคัญของวันชาติและพระคุณพ่อ ๔. ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ๕. การรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ๕. พระราชกรณียกิจที่สำคัญ ๖. การรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	
๒๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๑. กิจกรรมเสี่ยงกับความปลอดภัย ๒. กิจกรรมมาดูลูกกัน ๓. กิจกรรมเรือใบเล่นลม ๔. กิจกรรมลดการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ๕. กิจกรรมนักผจญเพลิงตัวจิ๋ว	บูรณาการกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๒๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เทคโนโลยีสื่อสาร ๑. ชนิดของจดหมาย ๒. ลักษณะของจดหมาย ๓. หน้าที่ของบุรุษไปรษณีย์ ๔. การเดินทางของจดหมาย ๕. ขั้นตอนการส่งจดหมาย ๖. การสื่อสารทางอื่นๆ ได้แก่ วิทยุ โทรศัพท์	บูรณาการกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๓	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันขึ้นปีใหม่ ๑. ประวัติความเป็นมาของวันขึ้นปีใหม่ ๒. ประเพณีในวันขึ้นปีใหม่ ๓. ความสำคัญของการอวยพรให้ผู้อื่น ๔. กิจกรรมที่มีในงานเลี้ยงปีใหม่ ๕. การปฏิบัติตนในวันขึ้นปีใหม่ ๖. ข้อควรปฏิบัติในงานเลี้ยงปีใหม่ ๗. การนับจำนวนและแสดงจำนวน ๑ - ๑๓ ๘. การต่อเติมแบบรูปของขั้วแบบต่าง ๆ	บูรณาการคณิตศาสตร์

๒๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สนุกกับตัวเลข	บูรณาการคณิตศาสตร์
		๑. นับและแสดงจำนวน ๑ – ๑๔ ๒. การรวมสิ่งต่างๆ สองกลุ่ม และบอกจำนวน ที่เกิดจากการรวมสิ่งต่างๆ สองกลุ่มมีผลรวมไม่ เกิน ๑๔ ๓. การแยกกลุ่มออกจากกลุ่มใหญ่และบอก จำนวนที่เหลือเมื่อแยกกลุ่มย่อย ที่มีจำนวนไม่เกิน ๑๔ ๔. เปรียบเทียบจำนวนของสิ่งต่างๆ สองกลุ่มมีจำนวนไม่เกิน ๑๔ เช่น เท่ากันหรือไม่เท่ากัน มากกว่าหรือน้อยกว่า ๕. เรียงลำดับที่ของสิ่งต่างๆ ไม่เกิน ๕ สิ่ง	
๒๙	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	รูปร่างรูปทรงขนาด	บูรณาการคณิตศาสตร์
		๑. ลักษณะวัสดุทรงสามเหลี่ยม ๒. วัสดุทรงสามเหลี่ยมรอบตัวเรา ๓. เปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง ของวัสดุทรงกลมและทรงสี่เหลี่ยมและทรงสามเหลี่ยม ๔. จำแนกวัสดุทรงกลม ทรงสามเหลี่ยม และรูปวงกลม รูปสี่เหลี่ยม ๕. ประโยชน์ของทรงสามเหลี่ยม	
๓๐	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันเด็ก-วันครู	
		๑. ความสำคัญของวันเด็ก ๒. คำขวัญวันเด็กประจำปี ๓. หน้าที่ของเด็ก ๔. ความสำคัญของครู ๕. การปฏิบัติต่อครูและผู้ใหญ่อย่างมีสัมมาคารวะมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	
๓๑	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	โลกสวยด้วยสีสันทัน	บูรณาการวิทยาศาสตร์
		๑. แม่สีและการผสมสีจากแม่สี ๒. สีผสมขั้นที่ ๓ ๓. ความลับของสีดำ ๔. การทำสีผสมอาหารจากพืช ๕. การทำหวานเย็นจากสีธรรมชาติ	
๓๒	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูหนาว	บูรณาการวิทยาศาสตร์ บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น
		๑. ฤดูกาล ๓ ฤดู ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ช่วงเดือนที่เกิดฤดูกาลต่างๆ ในรอบปี การเกิดฤดูกาล ๒. สภาพอากาศในต่าง ๆ และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในฤดูหนาว ๓. แร่ลมและการเคลื่อนที่ของลม กระแสลม ๔. การรักษาสุขภาพของตนเองในฤดูหนาว	

		วิธีการทำให้ร่างกายอบอุ่นในฤดูหนาว ๕. สภาพแวดล้อมรอบตัวในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศเรา และของโลก	
๓๓	ธรรมชาติรอบตัว	แรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน ๑. แรงมีผลทำให้สิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงรูปร่างและการเคลื่อนที่เกิดจาก น้ำมัน แก๊สธรรมชาติลม ไฟฟ้าคน หรือสัตว์ ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ๒. สิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าแต่ละชนิดมีวิธีการใช้แตกต่างกัน ต้องใช้ให้ถูกวิธีเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายและเป็นการประหยัดพลังงาน	บูรณาการวิทยาศาสตร์
๓๔	ธรรมชาติรอบตัว	เสียงรอบตัว ๑. เสียงเกิดจากการสั่นของสิ่งต่าง ๆ ๒. เสียงที่เกิดจากแหล่งที่มาของเสียง แตกต่างกันจะไม่เหมือนกัน ๓. การมีสมาธิในการฟังเสียง - การแยกเสียงดัง เสียงเบา - วัตถุต่างกันทำให้เกิดเสียงต่างกัน ๔. เสียงสื่อสัญญาณสำคัญต่าง ๆ เช่น เสียงไซเรนของรถพยาบาล เสียงนาฬิกาปลุก เสียงกริ่งประตู ๕. การดูแลรักษาหู - การป้องกันอันตรายจากเสียงดัง - มารยาทในการใช้เสียง	บูรณาการกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๓๕	สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	รักการอ่าน ๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวหนังสือและตัวหนังสือ จากหนังสือนิทาน ๒. การอ่านหนังสือนิทานโดยใช้การอ่านร่วมกัน ๓. การอ่านแบบชี้แนะ ๔. การอ่านอิสระ ๕. การเล่นเกมทางภาษาและกิจกรรมรักการอ่าน ๖. การทำหนังสือเล่มเล็ก	
๓๖	สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	ปริมาตร น้ำหนัก ๑. ปริมาตรของที่อยู่ในภาชนะต่างกัน ๒. การตวงโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ๓. การคาดคะเนน้ำหนักของสิ่งของ ๔. น้ำหนักของสิ่งของที่ใส่น้ำมีความสัมพันธ์กับปริมาตรของน้ำ ที่ล้นออกมา ๕. การชั่งโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน	บูรณาการคณิตศาสตร์

๓๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ค่านิยมไทย	บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น
		๑. ฉันทเป็นคนไทย ๒. ฉันทภูมิใจในความเป็นไทยที่มีวันสำคัญของ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๓. คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ มีวัฒนธรรมประเพณีประจำชาติ และท้องถิ่น ๔. คนไทยมีมารยาทดี มีความซื่อสัตย์ / มีนาใจ / มีวินัย กตัญญู ๕. คนไทยส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ พระมหากษัตริย์ไทยทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนาในประเทศไทย ศาสนาทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี	
๓๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูร้อน	บูรณาการวิทยาศาสตร์
		๑. สภาพอากาศในฤดูร้อน ๒. การแต่งกายและการดำรงชีวิตของคน สัตว์ พืช ๓. ประเพณีวัฒนธรรมและการละเล่นไทย ๔. อาหารในฤดูร้อน ๕. โรคที่พบในฤดูร้อนและการป้องกัน	
๓๙	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต	บูรณาการหลักสูตรต้านทุจริต
		- ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร - การรับประทานอาหาร - การช่วยเหลือเพื่อน - การใช้กระดาษ	
๔๐	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	โครงการเรื่อง..... (ตามความสนใจของเด็กๆ)	บูรณาการวิทยาศาสตร์
		๑.	

การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้

๙.๑ การจัดสภาพแวดล้อม

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลองและต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว อีกครั้งสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วย让孩子ได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่ป็นนามธรรมเข้าใจยากเปลี่ยนเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น การจัด สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและ กระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ของ หลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย ตามบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพื่อส่งผลให้ บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสม มีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ ภายใต้อบรมอากาศที่มีความสุขไม่เคร่งเครียดด้วย กฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือยากต่อการปฏิบัติ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จึงจัดแบ่งเป็น ๓ ด้าน

การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่อง การตอบสนองความต้องการพื้นฐาน และการเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดการจึงมีเป้าหมายให้เด็กอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข อนามัยที่ดีมีพื้นที่ในการตอบสนอง การทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคล่องตัว และตอบสนองการทำ กิจกรรมที่หลากหลาย ลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย ความอิสระอย่างมี ขอบเขตในการเล่น ความสะดวกที่จะทำให้รู้สึกคล่องตัว สดใส กระฉับกระเฉง ความพร้อมของห้องเรียนใน สถานศึกษาที่มีลักษณะกายภาพที่ดีคือ มีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีแสงสว่างพอเพียง มี ความสงบที่จะทำให้กิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิ มีที่ให้เก็บวัสดุของใช้และผลงาน มีที่จัดแสดงเพื่อการสื่อสาร ข้อมูล แต่ละจุดของพื้นที่จะต้องสะดวกในการเข้าออก พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึงในทุก พื้นที่

สภาพแวดล้อมในห้องเรียน หลักการสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัยความสะอาด เป็น เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกรับรู้มั่นใจ และมีความสุข โดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

๑)การจัดวางวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัยและ พัฒนาการเพื่อให้เด็กสามารถใช้หรือทำกิจกรรม ได้สะดวกด้วยตนเอง

๒)วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรให้มีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

๓)การจัดพื้นที่ในห้องเรียนควรจัดให้เหมาะสม เลือกที่ตั้งครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่างๆ และมุมประสบการณ์ โดยคำนึงถึงทิศทางลม แสงสว่างพอเพียงต่อการทำกิจกรรม ไม่มีแสงสว่างส่องรบกวนสายตาเด็กขณะปฏิบัติ กิจกรรม ทุกจุดของห้องควรให้มองเห็นได้โดยรวม

๔) สภาพแวดล้อมในห้องปลอดภัยจากสัตว์ แมลง พืช และสารเคมีที่มีพิษ ครุภัณฑ์ โต๊ะ เก้าอี้ ไม่ควร เป็นมุมแหลมที่เป็นอันตราย

๕) การแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมมีดังนี้

๕.๑ พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและผู้สอน

- ๑) ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- ๒) ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจะทำเป็นกล่อง หรือจะใส่เป็นรายบุคคล
- ๓) ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องครบตามจำนวนเด็ก
- ๔) ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของใช้ส่วนตัวผู้สอน

๕) ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๕.๒ พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ควรกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๕.๓ พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน ต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างพอเพียงต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างมีเสริมมักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรี ประมาณวันละ ๑ ชั่วโมง การจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ๑) ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ๓-๕ มุม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพื้นที่และขนาดของห้อง
- ๒) ควรมีการเปลี่ยนสีของเล่นตามมุม ตามหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และตามความสนใจของเด็ก
- ๓) ควรจัดให้มีสื่อและผลงานที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้ว จัดวางอยู่ในมุมเล่น เช่น การทดลองอย่างง่าย เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสี เป็นต้น โดยผู้สอนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่น
- ๔) ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น
- ๕) ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก เช่น สร้างข้อตกลงร่วมกันว่า เมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย
- ๖) การจัดแสดงผลงานและการเก็บของควรคำนึงถึงเรื่องต่อไป
 - จะให้มีที่แสดงผลงาน เสนอภาพวาด งานเขียนอิสระหรืองานปั้น งานประดิษฐ์ของเด็กๆ
 - จัดที่แสดงผลงานให้น่าสนใจและสดชื่น
 - ให้เด็กเห็นของแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เด็กไม่เคยเห็น
 - ส่งเสริมให้เด็กๆ รู้จักเลือกสรรหาว่าจะทำอะไร จะแสดงอะไร
 - กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น

- สอนให้รู้จักจัดของเป็นตาม ชนิด/ ประเภท และเลือกของออกมาใช้ตามความต้องการ

- สร้างนิสัยในการเก็บของให้เป็นที่เป็นทางตัวอย่างมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ที่ควรจัดมีดังนี้

มุมบล็อก

เป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ต้นที่มีขนาดและรูปทรงต่างๆกัน เด็กสามารถนำมาเล่นต่อประกอบกันเป็นสิ่งต่างๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง นอกจากนี้ควรมีสื่ออื่นๆ เช่นยานพาหนะ หรือสัตว์จำลอง ฯลฯ เพื่อประกอบการเล่น

แนวทางการจัด

มุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้ เพราะเสี่ยงจากการเล่นต่อไม้บล็อก อาจรบกวนสมาธิเด็กที่อยู่ในมุมหนังสือได้ นอกจากนี้ควรอยู่ห่างจากทางเดินผ่านหรือทางเข้าออกของห้อง เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดินหรือเกิดอันตรายจากการเดินสะดุดไม้บล็อกถ้ากรณีเด็กยังเล่นไม่เสร็จครูหรือเด็กร่วมกันกำหนดพื้นที่โดยใช้สัญลักษณ์สีหรือเครื่องหมายการจราจรมากันไว้เพื่อให้เด็กกลับมาเล่นต่อได้

การจัดเก็บไม้บล็อกเราควรวางไว้ในระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่น หรือนำเก็บด้วยตนเองได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และควรฝึกให้เด็กหัดจัดเก็บเป็นหมวดหมู่เพื่อความเป็นระเบียบ และสะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บคืนโดยทำภาพสัญลักษณ์ รูปร่างของไม้บล็อกติดไว้ที่ช่องจัดเก็บ

มุมหนังสือ

ในห้องเรียนควรมีบริเวณที่เงียบ สำหรับให้เด็กได้ดูรูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน ผู้สอนควรจัดมุมหนังสือให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และทำกิจกรรมตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ

แนวทางการจัด

มุมหนังสือ เป็นมุมที่ต้องการความสงบ ควรจัดห่างจากมุมที่มีเสียง เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ ฯลฯ และควรจัดบรรยากาศสูงใจให้เด็กได้เข้าไปใช้เกิดความรักและทะนุถนอมหนังสือและ ปลุกฝังนิสัยรักการอ่าน มีจำนวนหนังสือเพียงพอกับเด็กและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ควรมีการเปลี่ยนหนังสือทุกสัปดาห์ และเลือกหนังสือที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กด้วย

มุมบทบาทสมมติ

มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านหรือชุมชนมาเล่น แสดงบทบาทสมมติ เลียนแบบบุคคลต่างๆ ตามจินตนาการของตน เช่น เป็นพ่อแม่ในมุมบ้าน เป็นหมอ ในมุมหมอเป็น พ่อค้าแม่ค้าในมุมร้านค้า ฯลฯ การเล่นดังกล่าวเป็นการปลุกฝังความสำนึกถึงบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง

แนวทางการจัด

มุมบทบาทสมมตินี้ ควรอยู่ใกล้มุม บล็อก หรืออาจจะให้เป็นสถานที่ต่างๆ นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้านโดยสังเกตการเล่นและความสนใจของเด็กว่ามีการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเล่นจากบทบาทเดิมไปสู่รูปแบบการเล่นหรือไม่ อุปกรณ์ที่นำมาจัดควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน มุมบทบาทสมมติอาจจะเป็นบ้าน/ร้านอาหาร/ร้านขายของ ร้านเสริมสวย โรงพยาบาล ฯลฯ ในขณะเดียวกันอุปกรณ์ที่

นำมาจัดให้เด็กควรหมั่นดูแลและทำความสะอาดทุกสัปดาห์ ไม่เป็นอันตราย และความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

มุมวิทยาศาสตร์/มุมธรรมชาติ

มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ เป็นมุมเล่นที่ผู้สอนจะรวบรวมสิ่งของต่างๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

คือการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณในสถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จะระวังรักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ประกอบด้วย

๑) **สนามเด็กเล่น** ควรมีพื้นผิว หลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเด็กเล่น ที่มีล้อรวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดิน ที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับ ปีนป่าย การทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอและหมั่นดูแลเรื่องความปลอดภัย

๒) **ที่นั่งเล่นพักผ่อน** จัดที่นั่งไว้ได้ต้นไม้ร่มเงา อาจใช้กิจกรรมย่อยๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นพื้นที่ให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ ป้ายนิเทศ เพื่อให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

๓) **บริเวณธรรมชาติ** ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ แปลงปลูกพืชสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง หรือเศษวัสดุในท้องถิ่น

๔) **ห้องปฏิบัติการ และอาคารประกอบต่างๆ** เช่น โรงอาหาร เรือนเพาะชำ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับเด็กทำกิจกรรมและเรียนรู้ ที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ เป็นการจัดห้องเรียนตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ด้วยความสุข การจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นการจัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะเกิดความสุข ปลอดภัย ราบรื่นจากการทำกิจกรรมในห้อง ที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติต่อกันที่เหมาะสมของผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้สอน นอกจากนี้ยังรวมถึงกฎ ระเบียบ กติกา ข้อตกลงที่ทุกคนสามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกัน การจัดบรรยากาศด้านจิตภาพ จึงเป็นเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข ผู้สอนมีท่าทีที่อบอุ่นให้ความมั่นใจแก่เด็ก สนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ มีสถานที่ที่เด็กสามารถมีความเป็นส่วนตัว หรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพัง ต้องการความสงบ ให้อิสระเด็กในการสื่อสาร เคลื่อนไหว ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งข้อตกลงต่างๆ สามารถยืดหยุ่นได้เมื่อจำเป็น การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพมีรายละเอียดดังนี้

บุคลิกภาพผู้สอน

บุคลิกภาพผู้สอนช่วยเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในห้องได้เป็นอย่างดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยามารยาทแบบไทย แต่งกายเหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เต็มใจตอบคำถามของเด็ก พูดกับเด็กด้วยเสียงนุ่มนวลเป็นมิตร และพูดชี้แจงเหตุผลแก่เด็กด้วยน้ำเสียงปกติ

การจัดการชั้นเรียนของผู้สอน

ผู้สอนควรใส่ใจดูแลให้เด็กอยู่ร่วมกันในห้องเรียนอย่างมีความสุข พร้อมทั้งเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตน มีการสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติตนร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ แนวทางปฏิบัติเมื่อเด็กไม่ทำตามข้อตกลง และแก้ไขปัญหาเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับเด็ก

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับเด็กช่วยเสริมสร้างให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย สร้างความมั่นใจในตนเอง และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ผู้สอนควรสร้างความสัมพันธ์กับเด็กด้วยท่าทาง เช่น ยิ้ม สัมผัส ทักทาย และพูดคุยกับเด็ก ดูแลเด็กที่มีปัญหาสุขภาพ ไม่สบาย หรือต้องการกำลังใจ รับฟังเมื่อเด็กพูดคุยด้วย ให้โอกาสเด็กที่ต้องการพูดคุยกับผู้สอน ตอบเมื่อเด็กถาม และยอมรับการช่วยเหลือของเด็ก

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็กในสถานศึกษา จะทำให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเด็กกับเด็ก ผู้สอนควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความรับผิดชอบในการทำงาน ให้เด็กได้ร่วมคิดร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหา เช่น การจัดของเล่นการดูแลความสะอาดการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา

ผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา ผู้สอนจึงควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองด้วยการจัดทำป้ายนิเทศซึ่งมีสาระเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน จัดทำจดหมายข่าวถึงผู้ปกครอง หรือการสื่อสารผ่านสื่อและเทคโนโลยี กระตุ้นให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ปกครองเยี่ยมชั้นเรียนของเด็กจัดประชุมพบปะระหว่างผู้ปกครองและผู้สอน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ทำงานอาสาสมัครร่วมกับทางโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมด้านสังคม เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมที่เกิดจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ทางสังคมจากการเล่น การทำกิจกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่让孩子ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดทักษะทางสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกันทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก พื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆ จัดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เด็กได้แสดงความเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ เช่น การกำหนดข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบต่างๆ การแบ่งหน้าที่ การฝึกการมีวินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่ได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและบุคคล ผู้สอนจะต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น กับสิ่งของและกระบวนการ

ต่างๆรวมถึงให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆ และผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้พัฒนาทางร่างกายและสังคม โดยการเตรียมสื่อ วัสดุ ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิด ให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและกระบวนการต่างๆ อย่างกว้างขวาง การที่เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดสร้างสรรค์

สื่อ

สื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดการเรียนรู้ ของเด็กอายุ ๔-๖ ปีจำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปประธรรมหรือมองเห็น จับต้องได้ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม เพื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้น การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็น ของเล่นที่เลียนแบบของจริง นิทานและเพลงดังนี้

๑) ของเล่น

ของเล่นเป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็ก ของเล่นช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความมั่นใจในการเล่น ของเล่นอาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุ สิ่งของ เศษวัสดุเหลือใช้รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือเป็นการเลือกซื้อของเล่นที่มีขายในท้องตลาด ซึ่งมีการจัดหาของเล่นให้เด็กต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเหมาะสมกับวัยของเด็ก

๑.๑ ลักษณะของเล่นเด็ก ของเล่นเกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กแบ่งเป็น

๑.๑.๑ ของจริง เป็นของเล่นที่เป็นสิ่งหรือเครื่องใช้ในชีวิตจริง ของจริงที่เด็กเล่นได้ เช่น ช้อน ถ้วย พลาสติก หม้อ จาน

๑.๑.๒ ของเล่นเลียนแบบของจริง เป็นของเล่นที่ทำขึ้นให้มีรูปแบบเหมือนของจริง ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน ทำจากวัสดุประเภทไม้ พลาสติก โลหะ กระดาษ ก็ได้ เช่น ตุ๊กตาสัตว์ขนนุ่ม ตุ๊กตาคาน ลูกบอลเด็กเล่น รถเด็กเล่น ของเล่นเครื่องครัว/ เครื่องใช้ในบ้าน

๑.๑.๓ ของเล่นสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ทำขึ้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว สามารถประกอบเข้าด้วยกันให้เป็นอะไรก็ได้ตามความต้องการหรือจินตนาการของผู้เล่น เช่น ตัวต่อพลาสติก พลาสติกสร้างสรรค์ บล็อกพลาสติก/ ไม้ วัสดุที่ใช้ในการวาดภาพ/ การปั้น/การประดิษฐ์

๑.๑.๔ ของเล่นเพื่อการศึกษา เป็นของเล่นที่ทำขึ้น มีรูปแบบช่วยพัฒนาทักษะการ สังเกต ทักษะ กล้ามเนื้อมือ ประสานสัมพันธ์กับตา ทักษะการคิด เช่น ไม้บล็อก เกมภาพตัดต่อ เกมโดมิโน

๑.๑.๕ ของเล่นพื้นบ้าน เป็นของเล่นที่ทำจากวัสดุตามธรรมชาติหรือวัสดุที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นด้วยเช่น โมบายปลาตะเพียน ตะกร้อโบราณ ตุ๊กตาสัตว์ทำจากฟาง กังหันลมใบตาล ล้อกลิ้งไม้ไผ่ นก/ ตุ๊กตาดินเผา ไม้ มะพร้าว กะลารองเท้า ม้าก้านกล้วย และปั้นดินเหนียวรูปสัตว์

๑.๒ ประเภทของเล่นเด็ก ของเล่นเด็กมีหลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้เล่น แบ่งเป็น

๑.๒.๑ ของเล่นฝึกประสาทสัมผัส เป็นของเล่นที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ในการมองเห็น ได้ยินและสัมผัส เช่น ของเล่นที่มีผิวสัมผัสเรียบ- ขรุขระ ของเล่น หยิบจับไว้ในมือได้ เสียงเพลง

๑.๒.๒ ของเล่นฝึกการเคลื่อนไหว เป็นของเล่นที่เคลื่อนที่ไปมาได้ กระตุ้นให้เด็กใช้กล้ามเนื้อแขน ขา เช่น ลูกบอล ของเล่นลากจูงได้ ของเล่นไถลาน ของเล่นมีล้อเลื่อน

๑.๒.๓ ของเล่นฝึกความสัมพันธ์มือตา เป็นของเล่นที่ฝึกให้เด็กได้พัฒนาการประสานสัมพันธ์ ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อมือและตาอย่างมีจุดหมาย เช่น กระดานค้อนตอก กล้องหยอดรูปทรง ของเล่นร้อยลูกปัดเม็ดโต ของเล่นร้อยเชือกตามรู ของเล่นผูกเชือก/รูดซิปป/ติดกระดุม

๑.๒.๔ ของเล่นฝึกภาษา เป็นของเล่นที่ช่วยในการฟัง การสื่อสารทางด้านการฟัง การพูดเล่าเรื่อง เช่น หนังสือภาพนิทาน เทป เพลงเด็ก เครื่องดนตรี หุ่นมือ

๑.๒.๕ ของเล่นฝึกการสังเกต เป็นของเล่นฝึกทักษะการเปรียบเทียบ การจำแนก หรือจัดกลุ่มของ เช่น ของเล่นรูปทรงเรขาคณิต แผ่นภาพจับคู่ บล็อกต่างสีต่างขนาด

๑.๒.๖ ของเล่นฝึกการคิด เป็นของเล่นสอนให้เด็กมีสมาธิและรู้จักแก้ปัญหา คิดใช้เหตุผล เช่น ภาพตัดต่อ ตัวต่อภาพ ปริศนา บล็อกไม้

๑.๒.๗ ของเล่นฝึกความคิดสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กสร้างจินตนาการตามความนึกคิด หรือแสดงบทบาทสมมติ เช่น บล็อกไม้ ตัวต่อ ของเล่นเครื่องครัว ของเล่นร้านค้า ของเล่นเครื่องมือแพทย์

๑.๓ การเลือกของเล่นเด็ก หลักเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้

๑.๓.๑ ความปลอดภัยในการเล่น ของเล่นสำหรับเด็ก อาจทำด้วยไม้ ผ้า พลาสติก หรือโลหะ ที่ไม่มีอันตรายเกี่ยวกับผิวสัมผัสที่แหลมคม หรือมีชิ้นส่วนที่หลุดหรือแตกหักได้ ตลอดจนทำให้วัสดุที่ไม่มีพิษมีภัยต่อเด็กในสิ่งที่ทำ หรือส่วนผสมในการผลิตมีขนาดเล็กเกินไป จนทำให้เด็กกลืนหรือหยิบใส่รูจมูก หรือเข้าปากได้ รวมทั้งมีน้ำหนักพอเหมาะที่เด็กสามารถหยิบเล่นได้

๑.๓.๒ ประโยชน์ในการเล่น ของเล่นที่ดีควรช่วยสร้างความสนใจของเด็กให้อยากรู้ อยากเห็น มีสีสันสวยงามสะดุดตาเด็ก มีการออกแบบที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดและจินตนาการที่จะเล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์หรือแก้ปัญหาช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และการใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งยังเสริมสร้างการพัฒนาประสาทมือและตาให้สัมพันธ์กัน

๑.๓.๓ ประสิทธิภาพในการเล่น ของเล่นที่เหมาะสมในการเล่นควรมีความยากง่ายกับอายุและความสามารถตามพัฒนาการของเด็ก ของเล่นที่ยากเกินไปจะบั่นทอนความสนใจในการเล่นของเด็กและทำให้เด็กรู้สึกท้อถอยได้ง่าย ส่วนของเล่นที่ง่ายเกินไปก็ทำให้เด็กเบื่อไม่อยากจะเล่นได้ นอกจากนี้ของเล่นควรทำให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความแข็งแรงทนทานและปรับเปลี่ยนแปลงใช้ประโยชน์ได้หลายโอกาส หลากหลายรูปแบบเล่นได้หลายคน

๑.๓.๔ ความประหยัทรัพยากร ของเล่นที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงหรือผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีตราเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมทั่วไป หากแต่เป็นวัสดุของหรือของเล่นที่สามารถจัดหาง่ายๆ มีราคาย่อมเยา และมีอยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยหาซื้อได้ง่ายหรือทำขึ้นเองได้จากภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

นิทาน

เป็นสื่อ เครื่องมือและวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็ก การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง จะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือ ถือเป็นการบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านหนังสือในเด็กได้อย่างแยบยล

๒.๑ ประโยชน์ของนิทาน นิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กดังนี้

๒.๑.๑ ด้านร่างกาย การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กจะได้บริหารร่างกายตามเรื่องราวของนิทาน ทำให้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายแข็งแรง

๒.๑.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเด็กจะรู้สึกสนุกสนานมีความสุขที่ได้ฟังเรื่องราวหรือท่องบทกลอนและแสดงท่าทางอย่างอิสระตามความต้องการ เด็กจะมีอารมณ์ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส

๒.๑.๓ ด้านสังคม สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมรอบด้าน

๒.๑.๔ ด้านสติปัญญา การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กสามารถจดจำถ้อยคำ จำประโยคและเรื่องราวในหนังสือได้ รู้จักเรียนแบบคำพูด เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน รู้จักคิดและรู้จักจินตนาการ

๒.๒ วิธีการเล่านิทานและเรื่องราวสำหรับเด็ก

เมื่อเลือกนิทานเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้แล้ว วิธีการเล่านิทาน หรือเรื่องราวเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจติดตามฟังเนื้อเรื่องจนจบ จึงจำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าด้วย ในการเล่าเรื่องนิทานที่นิยมใช้มี ๒ วิธีดังนี้

๒.๒.๑ การเล่าเรื่องโดยไม่มีอุปกรณ์ เป็นการเล่านิทานเรื่องการบอกเล่าด้วยน้ำเสียงและลีลาของผู้เล่า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) การขึ้นต้นเรื่องที่เล่าควรดึงดูดความสนใจเด็ก โดยค่อยๆ เริ่มเล่าด้วยเสียงพูดที่ชัดเจน ลีลาของการเล่าช้า ช้า และเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ

๒) ระดับเสียงที่ใช้ควรดัง และประโยคที่เล่าควรแบ่งเป็นประโยคสั้นๆ แต่ได้ใจความ การเล่าควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรจังหวะการเล่าให้นานและจะทำให้เด็กเบื่อ อีกทั้งไม่ควรมีคำถามหรือคำพูดอื่นๆ ที่เป็นการขัดจังหวะทำให้เด็กหมดสนุก

๓) การใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ควรแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร ไม่ควรพูดน้อยๆ เรื่อยๆ เพราะขาดให้ความตื่นเต้น

๔) การนั่งเล่าเรื่อง ควรจัดหาเก้าอี้ที่นั่งให้เหมาะกับระดับสายตาเด็ก ควรเว้นระยะห่างของการนั่งเผชิญหน้าเด็กพอประมาณที่จะสามารถสบตาเด็กขณะเล่าเรื่องได้ทั่วถึง

๕) การใช้เวลาไม่ควรเกิน ๒๐ นาที โดยสังเกตจากท่าทางการแสดงออกของเด็ก ซึ่งไม่ได้ให้ความสนใจจดจ่อกับเรื่องที่เล่า

๖) การเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและวิจารณ์เรื่องที่เล่า ควรใช้คำถามสอบถามความคิดของเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟัง ให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดเห็นภายหลังที่เรื่องเล่าจบลง

๒.๒.๒ การเล่าเรื่องโดยมีอุปกรณ์ช่วย อุปกรณ์ที่ช่วยในการเล่าเรื่องมีหลายประเภท ได้แก่

๑) สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งสามารถนำมาเล่าเรื่องราวประสบการณ์ได้แก่เด็กได้ อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งแวดล้อมได้แก่สัตว์ พืช บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ ข้าวและเหตุการณ์ ตลอดจนสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

๒) วัสดุเหลือใช้ สิ่งของที่ไม่เป็นที่ต้องการ แต่ยังมีประโยชน์ เช่น ภาพจากหนังสือนิตยสาร กิ่ง ไม้ ของกระดาษา สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเล่าเรื่องได้

๓) ภาพ ใช้รูปภาพที่มีเรื่องราวเล่าได้ เช่น ภาพที่มีเรื่องราวรวมอยู่ในแผ่นเดียวหรือทำเป็นแผ่นภาพ พลิกหลายๆแผ่น ขนาดใหญ่พอควรและมีเนื้อเรื่องเขียนไว้ด้านหลัง

๔) หุ่นจำลอง ใช้หุ่นที่ทำด้วยผ้าหรือกระดาษทำเป็นละครหุ่นมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก

๕) สไลด์ประกอบการเล่าเรื่อง ใช้ภาพถ่ายเป็นสไลด์แผ่นฉายใช้ทีละภาพ

๖) หน้ากาก ทำเป็นรูปตัวละคร ใช้วัสดุทำเป็นหน้ากากรูปตัวละครต่างๆ

๗) เทปนิทานหรือเรื่องราว ใช้การเปิดเทปที่มีเสียงเล่าเรื่องราว

๘) นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่อง ใช้นิ้วมือเคลื่อนไหวเป็นตัวละครต่างๆ

การอ่านนิทาน

การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้สอน เพราะหนังสือคืออาหารสมองและอาหารใจ หนังสือคือความสุข หนังสือคือเพื่อน หนังสือคือแหล่งเรียนรู้ของเด็กไปตลอดชีวิต การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็ก จึงเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญของชีวิตให้เด็ก เด็กจะรักหนังสือได้จากการที่ผู้สอนอ่านหนังสือที่เด็กชอบให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่าเท่าที่เด็กเรียกร้องต้องการ เด็กจะรู้สึกพอใจและมีความสุขมาก ในขณะที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟัง และจะตื่นโตขึ้นมาเป็นคนรักหนังสือ และรักการอ่านหนังสือ การการอ่านนิทานให้เด็กฟัง คือการอ่านหนังสือที่ไม่ปล่อยให้เด็กเดินทางไปคนเดียว หรือเป็นผู้รับฟังเพียงอย่างเดียว แต่ผู้สอนต้องมีส่วนร่วมไปกับเด็กด้วย นิทานเป็นสื่อสำหรับผู้สอนในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีเด็กที่เติบโตมาด้วยการหล่อหลอมให้ฟังนิทาน มักจะเป็นเด็กที่ใช้ภาษาได้ดีมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่ไม่ได้ถูกหล่อหลอมมาด้วยหนังสือหรือนิทาน อีกทั้งเด็กที่มีนิสัยรักการอ่านจะพัฒนาในด้านอื่นๆได้อย่างรวดเร็วตามมา เช่น สมอง พฤติกรรมและอารมณ์ที่ดี

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูลสภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้ดูว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก

๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือ ปิดฝุนให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย

๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุงพร้อมสื่อที่ผลิต

๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการ และเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

แหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญคือ เป็นแหล่งการศึกษาตามความสนใจและความต้องการตามอัธยาศัยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การสืบเสาะหาความรู้ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสร้างเสริมประสบการณ์ด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยขอเสนอแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการ การเรียนรู้ในชุมชน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชนและธรรมชาติดังนี้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด และในชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่างๆ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกประเภทหนึ่ง เป็นสถาบันของชุมชนที่มีอยู่ในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชน เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญในวัด หรือ ศาสนาสถาน ซึ่งเป็นสถานที่ทำบุญตามประเพณี ตลาด ร้านขายของชำ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนชาวบ้าน สถานีอนามัยล้วนเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่เปิดกว้างสร้างบรรยากาศและจินตนาการการเรียนรู้ของเด็ก

แหล่งเรียนรู้ภายใน	แหล่งเรียนรู้ภายนอก
- อาคารเรียนต่างๆ - ห้องสมุด / ICT - ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้องประชุม - ห้องพยาบาล	- วัดบ้านเขมา - หลวงพ่อองค์โต - สวนมะพร้าว - สวนยางพารา - น้ำตกเขาอ่อน - วัดทางสาย - บ่อร้อนทอง - ทะเลบ้านกรูด - ร้านส้มตำยายเอียด

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้าน / ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สถานศึกษาเชิญมาให้ความรู้แก่ ครู นักเรียน ได้แก่ การทำไร่ การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลา การทำนา การตัดผม การทำอาหารพื้นบ้าน ฯลฯ

๙. การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๔-๖ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นความรับผิดชอบของผู้สอนที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม วิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนาหรือสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กและสรุปผลการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าเด็กบรรลุตามสภาพที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด ผู้สอนควรวางแผนและพัฒนาการจัดประสบการณ์อย่างไรต่อไป โดยมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรวัดหลักการ ดังนี้

๑. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ การวางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ เป็นภารกิจหนึ่งของผู้สอนโดยเริ่มต้นจาก

๑.๑ นำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติด้วยการออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้

๑.๒ กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๑.๓ เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้สอนจะต้องวางแผนและออกแบบว่าในแต่ละวัน แต่ละกิจกรรมจะสังเกตพฤติกรรมใด สังเกตเด็กคนใดบ้าง และนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลต่อไป

๒. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้านการประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้านตามหลักการนี้ คือ การประเมินพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์แต่ละวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่มุ่งเน้นพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องนั่นเอง

๓. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็ก เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลให้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ ความน่าเชื่อถือของผลการประเมินจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตนของเด็กเป็นระยะๆ ตลอดปี การศึกษา มีจำนวนครั้งในการสังเกตพฤติกรรมอย่างเหมาะสมและเพียงพอก่อนจะสรุปหรือให้ระดับคุณภาพของพฤติกรรมตามสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละวัย

๔. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบเนื่องจากแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับตัวเด็ก ทั้งการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา การเล่นและการเรียนรู้ของเด็กภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่

๕. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนตามสภาพที่พึงประสงค์ รวบรวมได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ผู้สอนต้องนำไปเทียบเกณฑ์การให้ระดับคุณภาพใจ แต่ละสภาพที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศในระดับห้องเรียนว่า เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการใดบ้างเป็นจุดเด่นหรือควรได้รับการส่งเสริม และนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลและใช้เป็นข้อมูลสื่อสารกับผู้ปกครองในการเสริมศักยภาพเด็กเป็นรายบุคคลต่อไป

ดังนั้นการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ด้วยวิธีการสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กจึงเป็นวิธีการประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเด็กวัยนี้ผู้สอนจึงไม่ควรใช้แบบทดสอบที่ใช้กระดาษและดินสอในการเขียนตอบ เพื่อประเมินพัฒนาเด็กวัยนี้

แนวทางการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดเป้าหมายคุณภาพของเด็กปฐมวัยโดยยึดพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

๑) พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถของร่างกายในการเคลื่อนไหวสุขภาพอนามัยที่โดยรวมถึงการใช้มือกับตาที่ประสานสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมต่างๆ

การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย การประเมินน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์สุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี การรู้จักความปลอดภัย การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การเล่นและการออกกำลังกายและการใช้กล้ามเนื้อเล็กอย่างประสานสัมพันธ์กัน

๒) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นความสามารถในการแสดงอารมณ์และความรู้สึก โดยที่เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์และแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เพื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนการรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

การประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจ ความสนใจ ความสามารถ และมีความสุขในการทำงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวความรับผิดชอบในการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริตและรู้สึกภูมิใจ ความเมตตากรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน ตลอดจนการประหยัด อดออม และพอเพียง

๓) พัฒนาการด้านสังคม เป็นความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ปรับตัวในการเล่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ รู้กาลเทศะสามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับเด็กอื่น รู้จักรวมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน ปฏิบัติตามข้อตกลงในการเล่น รู้จักรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง

การประเมินพัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย การประเมินความมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การระวังภัยจากคนแปลกหน้าและสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีสัมมาคารวะและมารยาทตามวัฒนธรรมไทย รักความเป็นไทย การยอมรับความเหมือนความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔) พัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางสมองที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อม ด้วยการรับรู้ สังเกต จดจำ วิเคราะห์ รู้คิด รู้เหตุผล และแก้ปัญหา ทำให้สามารถปรับตัวและเพิ่มทักษะใหม่ ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ภาษา สื่อความหมายและการกระทำ เด็กวัยนี้สามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุและสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้นแต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผล ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้นในส่วนของพัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยนี้ เป็นระยะพัฒนาภาษาอย่าง

รวดเร็ว โดยมีโอกาสใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่างๆ ในรูปของการสนทนา ตอบคำถาม เล่าเรื่องนิทานและทำกิจกรรมต่างๆ

การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการอ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ การทำงานศิลปะ การแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการและความสร้างสรรค์ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยใช้เป็นจุดหมายในการพัฒนาและการประเมินเด็กให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน

สัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต สร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงด้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้

เหมาะสมกับวัย

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น เกิดขึ้นในห้องเรียนขณะจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็ก มีขั้นตอนดังนี้

๑. การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และการกำหนดประเด็นการประเมิน

ผู้สอนต้องวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และกำหนดสิ่งที่ประเมินจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เพื่อวางแผนการประเมินพัฒนาการและการตรวจสอบทบทวนความถูกต้อง ความครอบคลุมและความเชื่อมโยง อันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ดังนี้

๑.๑ การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์

การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์ ได้มีวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีที่สอดคล้องของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำสภาพที่พึงประสงค์ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้นั้นๆ และกำหนดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม หรือใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามที่สถานศึกษากำหนดในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สอนต้องวางแผนการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

๑.๒ การกำหนดประเด็นการประเมิน เป็นการกำหนดพัฒนาการที่ต้องการประเมิน คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่นำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ซึ่งครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และเชื่อมโยงไปยังจุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน ดังนั้น ประเด็นการประเมินจึงประกอบไปด้วยจุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้

เมื่อกำหนดประเด็นการประเมินได้แล้วให้พิจารณาว่า ในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้สามารถเก็บข้อมูลการประเมินได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และจากกิจวัตรประจำวันโดยการตรวจสอบข้อมูลที่เกิดจากจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เนื่องจากกิจวัตรประจำวันของเด็กเป็นสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำซ้ำๆ จนเกิดเป็นทักษะและมีการพัฒนาจนเป็นลักษณะนิสัย

๒. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ

เมื่อผู้สอนกำหนดประเด็นการประเมินพัฒนาการได้ชัดเจนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ ครูผู้สอนต้องวางแผนและกำหนดวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับกิจกรรม เช่น ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก ฯลฯ วิธีการที่ครูผู้สอนเลือกใช้ต้องมากกว่า ๒ วิธีการ หรือใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งวิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

๒.๑ การสังเกตและการบันทึก แบ่งออกเป็น ๒ แบบ ได้แก่ ๑) การสังเกตแบบเป็นทางการ คือ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และ ๒) การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ คือ การสังเกตในขณะที่ได้ทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ครูผู้สอนต้องจดบันทึกสิ่งที่รวบรวมได้จากการสังเกตอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การบันทึกพฤติกรรมความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและมีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็กปฐมวัยสามารถใช้แบบง่ายๆ ดังนี้

๑) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบเป็นทางการ โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสังเกต (สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้) ระบุชื่อ นามสกุล เด็ก วัน เดือน ปี เกิด ไว้ล่วงหน้า รวมทั้งชื่อผู้ทำการสังเกต ดำเนินการสังเกตโดยบรรยายพฤติกรรมเด็กที่สังเกตไว้ตามประเด็น ผู้สังเกตต้องบันทึกวัน เดือน ปีที่ทำการสังเกตแต่ละครั้ง ข้อมูลการสังเกตที่ครูผู้สอนบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมเด็กได้ดีขึ้น และทราบว่าเด็กแต่ละคนมีจุดเด่น มีความต้องการ มีความสนใจ หรือต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใดบ้าง

๒) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบไม่เป็นทางการ เป็นการบันทึกพฤติกรรม เหตุการณ์ หรือจากการจัดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน โดยระบุชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิดเด็ก ผู้สังเกต วัน เดือน ปีที่บันทึก อาจบันทึกโดยใช้การบรรยาย ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำอย่างไร ซึ่งจะเน้นเฉพาะเด็กรายกรณีที่ต้องการศึกษา ควรมีรายละเอียดและข้อมูลที่ชัดเจน ครูผู้สอนควรบรรยายสิ่งที่เด็กทำได้มากกว่าสิ่งที่เด็กทำไม่ได้ และวิเคราะห์ประเด็นการประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบ ข้อมูลในการบันทึกต้องเป็นตามความเป็นจริง ซึ่งข้อดีของการบันทึกรายวัน คือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็กจะช่วยครูผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล รวมทั้งช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลสำหรับวินิจฉัยเด็กได้ชัดเจนขึ้นว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหา หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้องและเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ของครูให้ดียิ่งขึ้น

๓) แบบสำรวจรายการ โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสำรวจ (สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้) ระบุชื่อ นามสกุลเด็ก วัน เดือน ปีเกิด ล่วงหน้า มีการกำหนดรายการพฤติกรรมที่ต้องการสำรวจละเอียดขึ้น และกำหนดเกณฑ์ในการสำรวจพฤติกรรม เช่น ปฏิบัติ-ไม่ปฏิบัติ ทำได้-ทำไม่ได้ เป็นต้น ช่วยให้ครูสามารถบันทึกได้สะดวกขึ้น ควรมีการสำรวจพฤติกรรมในเรื่องเดียวกันอย่างน้อย ๓ ครั้ง เพื่อยืนยันว่าเด็กทำได้จริง

๒.๒ การบันทึกการสนทนา เป็นการบันทึกการสนทนาทั้งแบบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก ความสามารถในการคิดรวบยอด การแก้ปัญหา รวมถึงพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน โดยระบุ ชื่อ นามสกุล อายุเด็ก ภาคเรียนที่ และกิจกรรมที่ใช้สนทนา ช่องที่ใช้ในการบันทึกในแบบสนทนาให้ระบุ วัน เดือน ปี / คำพูดของเด็ก / ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่

สะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กสอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการผ่านสภาพที่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง

๒.๓ การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ครูผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระจะทำให้ครูผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

การเตรียมการก่อนการสัมภาษณ์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ กำหนดคำพูด/คำถามที่จะพูดกับเด็ก ควรเป็นคำถามที่เด็กสามารถตอบได้หลากหลายไม่มีผิด/ถูก

การปฏิบัติขณะสัมภาษณ์ ครูผู้สอนควรสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง สร้างสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นไม่เคร่งเครียด ใช้คำถามที่กำหนดไว้ถามเด็กทีละคำถาม ให้เด็กมีโอกาสคิดและมีเวลาในการตอบคำถามอย่างอิสระ ใช้ระยะเวลาสัมภาษณ์ไม่ควรเกิน ๑๐ นาที

หลังการสัมภาษณ์ บันทึกในแบบสัมภาษณ์ ให้บันทึกคำพูดของเด็กตามความเป็นจริง หลังเสร็จการสัมภาษณ์ครูผู้สอนค่อยพิจารณาข้อมูลจากคำพูดเด็กและลงความคิดเห็นที่สะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็ก สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการผ่านสภาพที่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง

๒.๔ สารนิทัศน์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อการประเมินพัฒนาการ

การจัดทำสารนิทัศน์ (Documentation) เป็นการจัดทำข้อมูลที่เป็นหลักฐานหรือแสดงให้เห็นร่องรอยของการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งหลักฐานและข้อมูลที่บันทึกเป็นระยะๆ จะเป็นข้อมูลอธิบายภาพเด็ก สามารถบ่งบอกถึงพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สารนิทัศน์จึงเป็นการประมวลผลที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดประสบการณ์ของครูและร่องรอยผลงานของเด็ก จากการทำกิจกรรมที่สะท้อนถึงพัฒนาการในด้านต่างๆ การจัดทำสารนิทัศน์จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่

๑) **พอร์ตโฟลิโอสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล** เช่น การเก็บชิ้นงานหรือภาพถ่ายเด็กขณะทำกิจกรรมมีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการบันทึกเสียง บันทึกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในงานที่เด็กทำเป็นต้น

๒) **การบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับ** เช่น การสอนแบบโครงการ (Project Approach) สามารถให้สารนิทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กและการสะท้อนตนเองของครู เด็กกับเด็ก การบันทึกของครู การบรรยายของพ่อแม่ผู้ปกครองในรูปแบบหนังสือหรือจดหมาย แม้กระทั่งการจัดแสดงบรรยายสรุปให้เห็นภาพการเรียนรู้ทั้งหมด

๓) **การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็ก** เช่น ใช้แบบสังเกตพัฒนาการ การบันทึก

๔) การสะท้อนตนเองของเด็ก เป็นคำพูดหรือข้อความที่สะท้อนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกจากการสนทนา การอภิปรายแสดงความคิดเห็นของเด็กขณะทำกิจกรรม ซึ่งอาจบันทึกด้วยเทคโนโลยีบันทึกเสียง หรือบันทึกภาพ

๕) ผลงานรายบุคคลและรายกลุ่ม ที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ ความสามารถ ทักษะ จิตินัยของเด็ก ครูสามารถนำผลงานของเด็กมาใช้พิจารณาพัฒนาการและกระบวนการทำงานของเด็ก ครูส่วนใหญ่จะเก็บผลงานการเขียนและผลงานศิลปะ อย่างไรก็ตามครูควรเก็บผลงานหลากหลายประเภทของเด็ก เช่น ภาพเขียน การร่วมระดมความคิดเห็นและเขียนออกมาในลักษณะใยแมงมุม การแสดงออกทางดนตรี การก่อสร้างในรูปแบบต่างๆ ตัวอย่างคำพูด เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูลหลักฐานเพื่อประเมินการเรียนรู้และประเมินพัฒนาการของเด็กวัยข้างต้น

๒.๕.๒ การตรวจสอบคุณภาพอนามัย เป็นการตรวจสอบที่แสดงคุณภาพชีวิตของเด็ก โดยพิจารณาความสะอาด สิ่งผิดปกติของร่างกายที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเจริญเติบโตของเด็ก

๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพ ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง ๔ ด้าน ในแต่ละสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การผ่านตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น ในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาควรกำหนดในลักษณะเดียวกัน สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่จะประเมิน เป็นระบบตัวเลข เช่น ๓, ๒, ๑ หรือเป็นระบบที่ใช้คำสำคัญ เช่น ดี, พอใช้, ควรส่งเสริม ตามที่สถานศึกษากำหนด

การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพ

ระบบ ตัวเลข	ระบบที่ใช้ คำสำคัญ	ความหมาย
๓	ดี	ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุ เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์
๒	พอใช้	ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุ เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ โดยมีการกระตุ้น
๑	ควรส่งเสริม	ไม่ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุที่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์

เพื่อนำไปสู่การกำหนดเกณฑ์การประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สถานศึกษาอาจกำหนดคำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพของสภาพที่พึงประสงค์ของพัฒนาการแต่ละด้านเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

คำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพ

ด้านร่างกาย : กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัวได้อย่างคล่องแคล่ว
๒ หรือ พอใช้	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัวเป็นบางครั้ง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องไม่ได้

ด้านอารมณ์ : สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ และมีความสุขขณะทำงานทุกช่วงกิจกรรมศิลปะ
๒ หรือ พอใช้	แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ และมีความสุขขณะทำงานบางช่วงกิจกรรมศิลปะ
๑ หรือ ควรส่งเสริม	ไม่แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ ขณะทำงานช่วงกิจกรรมศิลปะ

ด้านสังคม : ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอด้วยตนเอง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอตามความจำเป็นทุกครั้ง
๒ หรือ พอใช้	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอตามความจำเป็น เป็นบางครั้ง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	ใช้สิ่งของเครื่องใช้เกินความจำเป็น

ด้านสติปัญญา : เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	เขียนชื่อตนเองตามแบบได้ ตัวอักษรไม่กลับหัว ไม่กลับด้าน ไม่สลับที่ และเขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเองได้
๒ หรือ พอใช้	เขียนชื่อตนเองตามแบบได้ มีอักษรตามตัวกลับหัว กลับด้านหรือสลับที่มีความพยายามที่จะเขียนข้อความที่คิดขึ้นเอง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	เขียนชื่อตนเองไม่ได้ หรือเขียนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นตัวอักษร

๔. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผู้สอนวางแผนการประเมินพัฒนาการแล้วควรทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุย หรือสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงาน/ชิ้นงานของเด็กอย่างเป็นระบบ เพื่อรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกคนแล้วสรุปลงในแบบบันทึกผลการประเมินสภาพที่พึงประสงค์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ ผู้สอนควรเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยสภาพที่พึงประสงค์ ๑ ตัว ควรได้รับการประเมินพัฒนาการอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อ ๑ ภาคเรียน ระยะแรกควรเป็นประเมินเพื่อความก้าวหน้าไม่ควรเป็นการประเมินเพื่อตัดสิน

พัฒนาการของเด็ก ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์ จึงเป็นการสะสมเพื่อยืนยันว่าเด็กเกิดพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์นั้นๆ ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือ

๕. การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยต่อปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและสมดุล ผู้สอนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่แสดงถึงพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินซ้ำของพฤติกรรมนั้นๆ เพื่อยืนยันความเชื่อมั่นของผลการประเมิน สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ให้ครบทุกสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กรายตัวบ่งชี้ ายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และในภาพรวมพัฒนาการรายด้านของเด็กแต่ละคนตามลำดับ

สถานศึกษาควรสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กรายตัวบ่งชี้ ายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และในภาพรวมของพัฒนาการรายด้าน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง สำหรับแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละตัวบ่งชี้ควรใช้ฐานนิยม (Mode) ไม่ควรนำค่าระดับคุณภาพของสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าเฉลี่ย ในกรณีมีฐานนิยมมากกว่า ๑ ฐานนิยม คือ มีระดับคุณภาพซ้ำมากกว่า ๑ ระดับคุณภาพ การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงปรัชญาการศึกษา และหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้เพื่อพัฒนาเด็กต่อไป

๖. การรายงานผลการประเมินพัฒนาการและการนำข้อมูลไปใช้

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเป็นการสื่อสารให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินพัฒนาการและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง การรายงานผลการประเมินพัฒนาการสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงพัฒนาการแต่ละด้านที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๖.๑ จุดมุ่งหมายการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

- ๑) เพื่อให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
- ๒) เพื่อให้ผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๓) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดใช้ประกอบการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๖.๒ ข้อมูลในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

๖.๒.๑ ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลาเรียน บันทึกผลการประเมินพัฒนาการตามหน่วยการเรียนรู้ บันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น และบันทึกผลการพัฒนาการรายบุคคล และจัดทำสารสนเทศที่สะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ได้รับทราบความก้าวหน้า ความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็กเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาเด็ก

๖.๒.๒ ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการจัดประสบการณ์และคุณภาพของเด็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล โดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กให้เกิดพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดนำเสนอเอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการของผู้เรียน

๖.๒.๓ ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรเป็นรายสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ในการยกระดับคุณภาพเด็กปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

๖.๓ ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ สถานศึกษาสามารถเลือกลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานได้หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับวิธีการรายงานและสอดคล้องกับการให้ระดับผลการประเมินพัฒนาการ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรายงานและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รับรายงานแต่ละฝ่ายลักษณะข้อมูลมีรูปแบบ ดังนี้

๖.๓.๑ รายงานเป็นตัวเลขหรือคำที่เป็นตัวแทนระดับคุณภาพการพัฒนาการของเด็กที่เกิดจากการประมวลผล สรุปตัดสินข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก ได้แก่

- ระดับผลการประเมินพัฒนาการมี ๓ ระดับ คือ ๓, ๒ , ๑
- ผลการประเมินคุณภาพ “ดี” “พอใช้” และ “ควรส่งเสริม”

๖.๓.๒ รายงานโดยใช้สถิติ เป็นการรายงานจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือข้อความให้เป็นภาพแผนภูมิหรือเส้นพัฒนาการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็กที่ดีขึ้น หรือควรได้รับการพัฒนาอย่างไร เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

๖.๓.๓ รายงานเป็นข้อความ เป็นการบรรยายพฤติกรรมหรือคุณภาพที่ครูผู้สอนสังเกตพบเพื่อรายงานให้ทราบว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบว่าเด็กมีความสามารถ มีพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรอย่างไร

๖.๔ เป้าหมายของการรายงาน

การดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย บุคลากรหลายฝ่ายมาร่วมมือ ประสานงานกันพัฒนาเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้มีพัฒนาการทักษะ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรได้รับ การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ ของเด็กเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย	การใช้ข้อมูล
ผู้สอน	- วางแผนและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็ก - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์
ผู้บริหารสถานศึกษา	- ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
พ่อ แม่ และผู้ปกครอง	- รับทราบผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งการดูแลสุขภาพอนามัย ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก
คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	- พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา/หน่วยงานต้น สังกัด	- ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา - นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและให้ความช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัด

๖.๕ วิธีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ โดยบันทึกข้อมูลในแบบรายงานต่างๆ สามารถใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และรับรองผลพัฒนาการของเด็ก เช่น แบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำปี สมุดรายงานประจำตัวเด็ก แฟ้มสะสมงานของเด็กรายบุคคล นอกจากนี้ การรายงานคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบในระดับหน่วยงานอาจใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยประจำปี จุลสารหรือวารสารของโรงเรียน หรืออาจมีการให้ข้อมูลกับผู้ปกครองในลักษณะการให้คำปรึกษาหรือทางการส่งจดหมายส่วนตัว ฯลฯ

การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย จึงประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

๑) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๐ และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ

๓) คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก ได้แก่ ผู้สอน พี่เลี้ยง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและคุณสมบัติของบุคลากร เช่น

- มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา/การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

- มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค

- มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย

- พูดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้

- มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด

- มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติต่อเด็ก

- มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ ของเด็ก และตัดสินใจปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรม

- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

๔) ส่งเสริมและจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด

- ๕) ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- ๖) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- ๗) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
- ๘) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
- ๙) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ
- ๑๐) กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก
- ๑๑) กำกับติดตามให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและให้มีความทันสมัย

๒. ผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาและเต็มตามศักยภาพ ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

- ทำหน้าที่วางแผน จัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ
- จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๒) บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเอง และผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ในชีวิตประจำวันในการแสวงหาคำตอบ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล
- จัดประสบการณ์กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง
- จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กปฏิบัติผ่านการเล่นได้เต็มศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน

- สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
- จัดกิจกรรมการเล่น ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ
- ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- จัดการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพและการจัดประสบการณ์ของตนให้มีประสิทธิภาพ

๓) บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

- สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
- ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
- ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก
- ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี
- จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล
- ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๔) บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

- นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
- ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
- จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร/กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์และทันสมัย ทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยและพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูดูแลให้การศึกษาแก่เด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- ๑) มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นเพื่อนำไปกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบกำหนด แผนการเรียนรู้ของเด็กกับผู้สอน
- ๒) ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ โดยเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กต่อเนื่องและมีความหมายต่อเด็ก
- ๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

- ๔) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
- ๕) อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็ก
- ๖) ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ๗) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
- ๘) มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ชุมชน/ท้องถิ่น

ชุมชนท้องถิ่น มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

- ๑) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารจัดการของสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง
- ๒) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา
- ๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้ มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง
- ๔) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- ๕) ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- ๖) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีความสำคัญมากในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการออกแบบพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมในและนอกห้องเรียน การจัดพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินพัฒนาการ โดยมีมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็ก สถานศึกษาจึงควรมีกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ดังนี้

๑) สำรวจและประเมินความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย และนำข้อมูลมาจัดทำแผนการพัฒนาตนเองทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

๒) พัฒนาบุคลากรปฐมวัยในด้านการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการจัดประสบการณ์ เทคนิควิธีการ จัดประสบการณ์ เทคนิคการควบคุมชั้นเรียน และด้านอื่นๆ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม PLC เป็นต้น

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีมุมความรู้โดยการจัดการเอกสารด้านหลักสูตร แนวทางการจัดประสบการณ์ตลอดจนองค์ความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๔) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรปฐมวัยมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมปรึกษาและวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้ครูเข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตนในการนำหลักสูตรไปสู่ปฏิบัติส่งผลดีต่อการทำงานร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เป็นอย่างดี

การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านทุ่งโป่ง พ.ศ.๒๕๖๔ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดหาและจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดงบประมาณส่งเสริมกิจกรรม การเรียนรู้ / โครงการ การทัศนศึกษานอกสถานที่ การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับปฐมวัยและการนิเทศ กำกับ ติดตาม

๒) จัดหา จัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน จัดซื้อและจัดหาสื่อของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามมุมประสบการณ์ต่างๆ การพัฒนาสนามเด็กเล่นและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการจัดเตรียมของใช้ส่วนตัวให้แก่เด็กตามความจำเป็น เพื่อการดูแลอนามัยส่วนบุคคล และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเด็กได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

๓) กำกับติดตามการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

๔) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้เป็นไปตามหลักการพัฒนาเด็กทุกช่วงวัย ระดมทรัพยากรในการจัดหาครูที่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัย พี่เลี้ยงเด็ก ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

การนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ

การนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบและเป็นกลไกฉันทวิธานเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) ประชุมผู้บริหารและครูปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการจัดทำปฏิทินการนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

๒) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๓) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามแผนการนิเทศและนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรปฐมวัยตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง

๔) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้ส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพของหลักสูตร การปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมต่อไป ซึ่งแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย

๑. การประเมินก่อนนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ เป็นการประเมินกระบวนการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ควรดำเนินการดังนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยฉบับเดิม ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรที่ผ่านมา มีผลสำเร็จอะไรบ้าง มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา การประเมินพัฒนาการ นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผลการสอบถามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย

๒) การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยเป็นการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยเพื่อพิจารณาความสอดคล้อง เหมาะสมเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยโดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน

ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน องค์กร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขเอกสารหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ

๓) **การประเมินความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้** เป็นการประเมินความพร้อมและความพอเพียง ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ด้านบุคลากรมีจำนวนพอเพียงหรือไม่ มีคุณลักษณะพร้อมที่จะจัดประสบการณ์มากน้อยเพียงใด ด้านเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความพร้อมและพอเพียงต่อการจัดประสบการณ์หรือไม่ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์มีพอเพียงหรือไม่ เพื่อการจัดการพัฒนาหรือการจัดซื้อจัดหา ให้ทันต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยประเมินโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม การตรวจสอบรายการ หรือการสอบถาม

๒. **การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย** เป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้างประเด็นการประเมิน ได้แก่ วางแผนการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมและบุคลากร การนิเทศ การฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร การจัดปัจจัยและสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมและพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การเลือกใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ ความรู้ความสามารถของครูและบุคลากร และประเด็นประเมินเกี่ยวกับการจัดมุมประสบการณ์ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรระหว่างการใช้วิธีการนิเทศ ติดตาม การสอบถาม การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกต

๓. **การประเมินหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย** เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบหลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และสรุปผลภาพรวมของหลักสูตรที่จัดทำว่าบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาส่วนใดบ้างปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างไร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ การบรรลุผลตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ มาตรฐาน การบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยที่กำหนดไว้ ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การบริหารจัดการหลักสูตร และการเชื่อมต่อของการศึกษา ประเมินโดยใช้วิธีการตรวจสอบรายการ การศึกษาเอกสาร การสอบถาม หรือการสนทนากลุ่ม

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน วางแผน และกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมินต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบ การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการเชื่อมต่อโดยเฉพาะระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๔ – ๖ ปี กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษาโดยการจัดการกิจกรรมเพื่อเชื่อมต่อการศึกษา ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

๑.๑ จัดประชุมครูระดับปฐมวัยและครูระดับประถมศึกษาาร่วมกันสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อครูทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารด้านหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาไว้ให้ครูและบุคลากรอื่นๆได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ดูงาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะครูในระดับเดียวกันเท่านั้น

๑.๔ จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๑.๕ จัดให้มีการพบปะ หรือการทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย เพื่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียน การสอน ของบุตรหลานตนได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กในบาง โอกาส

๑.๗ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัย ศึกษาและก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจ การศึกษาทั้งสองระดับ และให้ความร่วมมือในการช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

๒. ครูระดับปฐมวัย

ครูระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรม พัฒนาเด็กของตนแล้ว ควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อน เลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยครูอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะทำ ให้ครูระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับครูตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

๓. ครูระดับประถมศึกษา

ครูระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมีเจตคติที่ดีต่อการ จัด ประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับครูและห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ ภายในห้องเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระเช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อ ช่วยเหลือเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ ชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าถึงแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วแต่เด็กยังต้องการความรักความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัย และควรให้ความร่วมมือกับครูและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ, (๒๕๖๐). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย(สำหรับเด็ก ๓-๖ ปี) พุทธศักราช ๒๕๖๐ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๖๑

ภาคผนวก

- คำสั่งแต่งตั้งกรรมการจัดทำหลักสูตร
- ประกาศการใช้หลักสูตร

โรงเรียนบ้านเขามัน

ที่/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

.....

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่ง สพฐ.๑๒๒๓/๒๕๖๐ เรื่องให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่พัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง-๖ปี ให้มีการพัฒนาร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิต ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ และโดยอาศัยอำนาจความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๒๕๔๖ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่ง นำหลักสูตรไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านเขามัน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพสูงสุดจึงแต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

๑.๑ นายสินทนา สุขเฟื่องแสง	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๑.๒ นายนายอดิพันธ์ จิตแจ่ม	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๑.๓ นางนิภาภรณ์ วงษ์สวัสดิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขามัน
๑.๔ นางชมพูนุช จันทรแก้ว	ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย
๑.๕ นายฤทธิ์ชัย อำพรณแดง	ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย

หน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนวทาง หรือวินิจฉัยการเพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ประกอบด้วย

๒.๑ นางนิภาภรณ์ วงษ์สวัสดิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขามัน
๒.๒ นางชมพูนุช จันทรแก้ว	ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย
๒.๓ นายฤทธิ์ชัย อำพรณแดง	ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย

หน้าที่ ๑. ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒. รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น นโยบาย จุดเน้น วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของโรงเรียน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

๓. ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านเขามัน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้เสร็จสมบูรณ์ครบองค์ประกอบ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

๔. ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ปรับปรุงคุณภาพหลักสูตร เสนอขอความเห็นชอบให้ใช้หลักสูตรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนให้คณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารการจัดการศึกษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ. วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๗

(นางนิภาภรณ์ วงษ์สวัสดิ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขามัน

ประกาศโรงเรียนบ้านเขามัน

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

.....

ด้วยโรงเรียนบ้านเขามัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ สำหรับเด็กอายุ ๔-๖ ปี ของโรงเรียนบ้านเขามัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เติบโต มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเหมาะสมกับวัย เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เติบโตเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพต่อไป โดยหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านเขามัน เล่มนี้ถูกต้องตามหลักวิชาการปฐมวัย สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน และบรรลุผลตามจุดหมายที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่กำหนดไว้ในฉบับนี้

ทั้งนี้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗ ของโรงเรียนบ้านเขามัน ได้รับความร่วมมือและเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ลงชื่อ

(นายนายสินทนา สุขเฟื่องแสง)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนบ้านเขามัน

ลงชื่อ

(นางนิภาภรณ์ วงษ์สวัสดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขามัน